

Transpordiühenduse asutamise**LEPING**

Lepinguosalised

EUROOPA LIIT (edaspidi „liit“ või „Euroopa Liit“)

ning

KAGU-EUROOPA OSALISRIIGID Albaania Vabariik, Bosnia ja Hertsegoviina, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Kosovo * (edaspidi Kosovo), Montenegro ja Serbia Vabariik,

kõik eespool nimetatud edaspidi koos „lepinguosalised“,

TUGINEDES Kagu-Euroopa transpordi piirkondliku põhivõrgustiku väljaarendamist käsitleva vastastikuse mõistmise memorandum (allkirjastati 11. juunil 2004 Luxembourgis) raames tehtud tööle ning MÄRKIDES, et kõnealune vastastikuse mõistmise memorandum ei ole enam asjakohane;

TUNNISTADES transpordiühenduse terviklikkust ning SOOVIDES luua Euroopa Liidu ja Kagu-Euroopa osalisriikide vahel transpordiühendust, mis põhineb lepinguosaliste transpordituru järkjärgulisel integreerimisel ja asjakohasel õigustikul;

ARVESTADES, et transpordiühendust käsitlevaid eeskirju kohaldatakse Euroopa transpordiühenduses mitmepoolselt ja seetõttu tuleb kindlaks määrata konkreetsed eeskirjad;

VÕTTES ARVESSE ajutist kokkulepet ja asjakohast praktiliste meetmete memorandumit, mille Kreeka Vabariik ja endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik allkirjastasid 1995. aastal;

NÕUSTUDES, et on asjakohane, et transpordiühenduse eeskirjad põhinevad Euroopa Liidu sellekohastel õigusaktidel, mis on loetletud käesoleva lepingu I lisas, tulenevalt Euroopa Liidu lepingust ja Euroopa Liidu toimimise lepingust ja VÕTTES ARVESSE neis sisalduvaid muudatusi, kaasa arvatud mõiste „Euroopa Ühendus“ asendamine mõistega „Euroopa Liit“;

PIDADES SILMAS, et transporditurge ei ole võimalik integreerida kohe, vaid pigem ülemineku abil, mida hõlbustavad konkreetsed piiratud kestusega meetmed;

RÕHUTADES, et seoses juurdepääsuga transporditaristule tuleks transpordiettevõtjaid kohelda kedagi diskrimineerimata;

PIDADES SILMAS, et kõik Kagu-Euroopa osalisriigid soovivad viia transporti ja sellega seotud küsimusi reguleerivad õigusaktid kooskõlla Euroopa Liidu õigusaktidega, sealhulgas ka õigustiku edasise arenguga liidus;

TUNNISTADES, kui oluline on nimetatud küsimuse puhul tehniline abi;

PIDADES SILMAS vajadust kaitsta keskkonda ja võidelda kliimamuutuste vastu ning seda, et transpordisektori areng peab olema kestlik;

PIDADES SILMAS vajadust kaaluda transpordiühenduse sotsiaalset mõõdet ning luua Kagu-Euroopa osalisriikides sotsiaaldialoogi struktuurid;

PIDADES SILMAS Kagu-Euroopa osalisriikide väljavaateid ühineda Euroopa Liiduga, mida on kinnitatud mitme hiljutise Euroopa Ülemkogu tippkohtumise käigus;

* Kõnealune määratlus ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244(1999) ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

MÄRKIDES, et endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Montenegro, Serbia Vabariik ja Albaania Vabariik on Euroopa Liidu liikmesriigi kandidaatriigid ning et ka Bosnia ja Hertsegoviina on esitanud liikmeks saamise taotluse;

MÄRKIDES, et Kosovo ametivõimude poolt käesoleva lepingu alusel välja antud dokumentide vastuvõtmisel võib kohaldada Euroopa Liidu liikmesriikide sisemenetlusi;

MÄRKIDES kandidaatriikide ja võimalike kandidaatriikide kindlat tahet läheneda Euroopa Liidule ja rakendada õigustikku, eelkõige transpordi valdkonnas,

ON OTSUSTANUD LUUA TRANSPORDIÜHENDUSE:

Artikkel 1

Eesmärgid ja põhimõtted

1. Käesoleva lepingu eesmärk on luua maantee-, raudtee-, sisevee- ja meretransporti hõlmav transpordiühendus (edaspidi „transpordiühendus“) ning arendada Euroopa Liidu ja Kagu-Euroopa osalisriikide vahelist transpordivõrku. Transpordiühendus põhineb Kagu-Euroopa osalisriikide transporditurgude järkjärgulisel integreerimisel Euroopa transporditurgu asjakohase õigustiku alusel ning hõlmab kõikide transpordiliikidega (v.a lennustransport) seotud tehnilisi standardeid, koostalitlust, ohutust, turvalisust, liikluse korraldamisega seotud sotsiaalpoliitikat, riigihankeid ja keskkonnaküsimusi. Selleks sätestatakse käesolevas lepingus eeskirjad, mida lepinguosalised kohaldavad tagapool kehtestatud tingimustel. Need eeskirjad hõlmavad I lisas loetletud õigusaktide sätteid.

2. Käesoleva lepingu sätteid kohaldatakse niivõrd, kuivõrd need käsitlevad maantee-, raudtee-, sisevee- ja meretransporti ning transpordivõrke, seahulgas lennujaamataristut, või eespool nimetatud valdkondadega seotud küsimusi, millele osutatakse I lisas.

3. Käesolev leping koosneb artiklitest, milles kirjeldatakse transpordiühenduse üldist toimimist (edaspidi „põhileping“), lisadest, millest I lisa sisaldab põhilepingu raames lepinguosaliste vahel kohaldatavaid Euroopa Liidu õigusakte, ning protokollidest, millest vähemalt ühega iga Kagu-Euroopa osalisriigi kohta kehtestatakse tema suhtes kohaldatav üleminekukord.

Artikkel 2

1. Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „leping“ – põhileping, selle lisad, I lisas osutatud õigusaktid ning põhilepingu protokollid;
- b) „Kagu-Euroopa osalisriigid“ – Albaania Vabariik, Bosnia ja Hertsegoviina, endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik, Kosovo, Montenegro ja Serbia Vabariik;
- c) ükski käesoleva lepingu ega selle lisade ja protokollide tingimus, sõnastus ega määratlus ei tähenda seda, et Euroopa Liit tunnustab Kosovot iseseisva riigina ega ka seda, et üksikud liikmesriigid Kosovot sellisena tunnustavad, kui nad ei ole seda teinud;
- d) „konventsioon“ – kõik rahvusvahelist transporti käsitlevad rahvusvahelised konventsioonid või lepingud, mis avatakse allkirjastamiseks, v.a käesolev leping;
- e) „ELi liikmesriik“ – Euroopa Liidu liikmesriik;
- f) „õigustik“ – Euroopa Liidu poolt tema eesmärkide täitmiseks vastu võetud õigusaktide kogu.

2. Mõistete „riik“, „siseriiklik“, „kodanikud“, „territoorium“ või „lipp“ kasutamine ei piira ühegi lepinguosalise staatust, mis tuleneb rahvusvahelisest õigusest.

Artikkel 3

1. Õigusaktide kohaldatavad sätted, millele osutatakse või mis sisalduvad I lisas, mida on kohandatud vastavalt II lisale või mis sisalduvad piirkondliku juhtimiskomitee otsustes, on lepinguosalistele siduvad.
2. Need sätted moodustavad osa Kagu-Euroopa osalisriikide õiguskorrast või võetakse sinna üle järgmiselt:
 - a) õigusakt, mis vastab Euroopa Liidu määrusele, võetakse asjaomase Kagu-Euroopa osalisriigi õiguskorda üle ajavahemikus, mille Kagu-Euroopa osalisriigi jaoks kehtestab piirkondlik juhtimiskomitee;
 - b) õigusakt, mis vastab Euroopa Liidu direktiivile, rakendatakse asjaomase Kagu-Euroopa osalisriigi pädevate asutuste valitud vormis ja viisil;
 - c) õigusakt, mis vastab Euroopa Liidu otsusele, võetakse asjaomase Kagu-Euroopa osalisriigi õiguskorda üle ajavahemikus ja viisil, mille Kagu-Euroopa osalisriigi jaoks kehtestab piirkondlik juhtimiskomitee.
3. Kui lõikes 1 osutatud õigusaktide kohaldatavad sätted tekitavad ELi liikmesriikide jaoks kohustusi, hakkavad need kohustused ELi liikmesriikide suhtes kehtima pärast seda, kui Euroopa Liidus kohaldatavate õigusaktide alusel võetakse vastu Euroopa Komisjoni hinnangul põhinev otsus selle kohta, et Kagu-Euroopa osalisriigid on täielikult rakendanud I lisas osutatud Euroopa Liidu õigusaktid.

Artikkel 4

Lepinguosalised võtavad kõik asjakohased üld- või erimeetmed, et tagada lepingust tulenevate kohustuste täitmine, ning hoiduvad kõigist meetmetest, mis võiksid kahjustada lepingu eesmärkide saavutamist.

Artikkel 5

Sotsiaalküsimused

Kagu-Euroopa osalisriigid rakendavad transpordivaldkonnas I lisas esitatud asjakohast sotsiaalõigustikku. Transpordiühendus tugevdab ja edendab sotsiaaldialoogi ning sotsiaalset mõõdet ning tugineb sotsiaalküsimusi käsitlevale õigustikule ja töötajate põhiõigustele ning kaasab asjakohasel tasemel Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning liikmesriikide ja Euroopa sotsiaalpartnerid, kes tegutsevad transpordisektoris.

Artikkel 6

Keskkonnaküsimused

Kagu-Euroopa osalisriigid rakendavad transpordi valdkonnas asjakohast keskkonnaõigustikku, eelkõige keskkonnamõju strateegilise hindamist, keskkonnamõju hindamist ning looduse, vee ja õhukvaliteediga seotud direktiivid, mis on esitatud I.6 lisas.

Artikkel 7

Riigihanked

Kesk-Euroopa osalisriigid rakendavad transpordivaldkonnas asjakohase riigihankeõigustiku, mis on esitatud I.7 lisas.

Artikkel 8

Taristu

1. Käesoleva lepingu I.1 lisas on esitatud kaardid üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) üld- ja põhivõrgu kavandatava laiendamise kohta Lääne-Balkani riikidesse. Piirkondlik juhtimiskomitee esitab ministrite nõukogule igal aastal aruande käesolevas lepingus kirjeldatud TEN-Ti rakendamise kohta. Tehnilised komiteed abistavad piirkondlikku juhtimiskomiteed aruande koostamisel.

2. Transpordiühendus toetab TEN-Ti põhi- ja üldvõrgu kavandatavat laiendamist Lääne-Balkani riikidesse kooskõlas komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2016/758⁽¹⁾, nagu on sätestatud I.1 lisas. Transpordiühendus võtab arvesse lepinguosaliste sõlmitud asjakohaseid kahe- ja mitmepoolseid lepinguid, kaasa arvatud kitsaskohtade kõrvaldamiseks vajalike peamiste ühenduskohtade ja ühenduste väljatöötamist ning osalisriikide jõupingutusi transpordivõrkude ühendamiseks omavahel ja ELi TEN-Ti võrkudega.

Artikkel 9

1. Transpordiühendus koostab iga kahe aasta tagant viie aasta jooksva töökava, et toetada TEN-Ti põhi- ja üldvõrgu kavandatavat laiendamist Lääne-Balkani riikidesse ning määrata liidu parimate tavade kohaselt kindlaks piirkondlikku huvi pakkuvad prioriteetsed projektid, mis aitavad tagada tasakaalustatud ja kestliku arengu majanduses ning ruumilise integratsiooni, keskkonna- ja sotsiaalse mõju ning sotsiaalse sidususe valdkonnas.

2. Viie aasta jooksev töökava peab muu hulgas:

- a) olema kooskõlas Euroopa Liidu asjakohaste õigusaktidega, mis on loetletud käesoleva lepingu I lisas, eelkõige juhul, kui kavandatakse rahastamist Euroopa Liidu vahenditest;
- b) pidama silmas hinna ja kvaliteedi parima suhte põhimõtet ja ulatuslikumat sotsiaalmajanduslikku mõju kooskõlas rahastajate rahastamiseeskirjadega ning parimate rahvusvaheliste standardite ja tavadega;
- c) pöörama projektide määratlemise ja analüüsi käigus erilist tähelepanu üleilmsetele kliimamuutustele ja keskkonnasäästlikkusele;
- d) sisaldama rahastajate ja rahvusvaheliste finantsasutuste pakutavaid rahastamisvõimalusi, eelkõige Lääne-Balkani investimiskeskonna raames pakutavaid rahastamisvõimalusi.

3. Transpordiühendus edendab vajalikke uuringuid ja analüüse eelkõige majandusliku tasuvuse, tehniliste kirjelduste, keskkonnamõju, sotsiaalsete tagajärgede ja rahastamismehhanismide valdkonnas.

4. Alaline sekretariaat kehtestab teabesüsteemi, mida otsustajad kasutavad selleks, et kontrollida ja vaadata läbi tingimusi ja toiminguid, mis on seotud TEN-Ti põhi- ja üldvõrgu kavandatava laiendamisega Lääne-Balkani riikidesse.

Artikkel 10

Kagu-Euroopa osalisriigid töötavad välja integreeritud süsteeme ja intelligentseid transpordisüsteeme hõlmavad tõhusad liikluskorraldussüsteemid.

Artikkel 11

Raudteetransport

1. Käesoleva lepingu kohaldamisalas ja tingimustel ning I lisas kindlaksmääratud asjakohaste õigusaktide kohaldamisalas ja tingimustel on ELi liikmesriigis või Kagu-Euroopa osalisriikides litsentsitud raudteeveo-ettevõtjal õigus pääseda kõikide ELi liikmesriikide ja Kagu-Euroopa osalisriikide taristusse rahvusvaheliste raudteereisijateveo- ja -kaubaveoteenuste osutamiseks.

2. Käesoleva lepingu kohaldamisalas ja tingimustel ning I lisas kindlaksmääratud asjakohaste õigusaktide kohaldamisalas ja tingimustel ei kohaldata piiranguid ELi liikmesriigi pädeva asutuse või Kagu-Euroopa osalisriikide poolt raudteeveo-ettevõtjatele välja antud litsentside, ohutustunnistuste, rongijuhtide sertifitseerimise dokumentide ja raudteeveo-remiüksuste lubade kehtivuse suhtes.

⁽¹⁾ Komisjoni 4. veebruari 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/758, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1315/2013 seoses III lisa kohandamisega (ELT L 126, 14.5.2016, lk 3).

*Artikkel 12***Maanteetransport**

Kagu-Euroopa osalisriigid soodustavad ohutuid, tõhusaid ja turvalisi maanteetranspordivedusid. Lepinguosaliste koostöö eesmärk on ühtlustada oma maanteetranspordialased standardid ja poliitikasuundumused Euroopa Liidu omadega, eelkõige I lisas osutatud maanteetranspordiõigustiku rakendamise kaudu.

*Artikkel 13***Siseveetransport**

Lepinguosalised soodustavad ohutuid, tõhusaid ja turvalisi siseveetranspordivedusid. Lepinguosaliste koostöö eesmärk on ühtlustada oma siseveetranspordialased standardid ja poliitikasuundumused Euroopa Liidu omadega, eelkõige I lisas loetletud õigusaktide rakendamise kaudu.

*Artikkel 14***Meretransport**

Lepinguosalised soodustavad ohutuid, tõhusaid ja turvalisi meretranspordivedusid. Lepinguosaliste koostöö eesmärk on ühtlustada oma meretranspordialased standardid ja poliitikasuundumused Euroopa Liidu omadega, eelkõige I lisas loetletud õigusaktide rakendamise kaudu.

*Artikkel 15***Haldusformaalsuste lihtsustamine**

1. Lepinguosalised hõlbustavad haldusmenetlusi (formaalsusi) ühelt tolliterritooriumilt teisele üleminekul vastavalt ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Kagu-Euroopa osalisriikide suhtes kohaldavate lepingute tollikoostöösätetele.
2. Samal eesmärgil hõlbustavad Kagu-Euroopa osalisriigid haldusmenetlusi ühelt tolliterritooriumilt teisele üleminekul vastavalt nende omavaheliste lepingute tollikoostöösätetele.

*Artikkel 16***Diskrimineerimiskeeld**

Ilma et see piiraks käesolevas lepingus sisalduvate erisätete kohaldamist, on selle kohaldamisalas keelatud diskrimineerimine kodakondsuse või riikkondsuse alusel.

*Artikkel 17***Konkurents**

1. Käesoleva lepingu kohaldamisalas kohaldatakse III lisa sätteid. Kui konkurentsi- ning riigiabieskirjad on sätestatud kahe või enama lepinguosalise vahel sõlmitud muudes lepingutes, näiteks assotsiatsioneerimislepingutes, kohaldatakse nende osaliste vahel neid eeskirju.
2. III lisa kohaste konkurentsialaste sätete suhtes ei kohaldata artikleid 18, 19 ja 20. Neid kohaldatakse riigiabi suhtes.

*Artikkel 18***Täitmise tagamine**

1. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, tagab iga lepinguosaline, et siseriiklikes kohtutes võib tugineda käesolevast lepingust, eelkõige I lisas loetletud õigusaktidest, tulenevatele õigustele.
2. Kõik küsimused, mis puudutavad Euroopa Liidu institutsioonide poolt vastu võetud ja I lisas täpsustatud õigusaktide õiguspärasust, kuuluvad Euroopa Liidu Kohtu (edaspidi „Euroopa Kohus“) ainupädevusse.

Artikkel 19

Tõlgendamine

1. Kui käesoleva lepingu sätete ning I lisas loetletud õigusaktide sätete sisu langeb kokku Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu asjakohaste normidega või nende lepingute kohaselt vastuvõetud õigusaktidega, tõlgendatakse kõnealuseid sätteid nende rakendamisel ja kohaldamisel vastavalt Euroopa Kohtu ja Euroopa Komisjoni otsustele, mis on tehtud enne käesoleva lepingu allkirjastamise kuupäeva. Otsused, mis tehakse pärast käesoleva lepingu allkirjastamise kuupäeva, edastatakse teistele lepinguosalistele. Ühe lepinguosalise taotluse korral otsustab selliste hiljem tehtud otsuste mõju üle piirkondlik juhtimiskomitee, keda abistavad tehnilised komiteed, pidades silmas vajadust tagada lepingu nõuetekohane toimimine. Olemasolevad tõlgendused edastatakse enne käesoleva lepingu allkirjastamise kuupäeva Kagu-Euroopa osalisriikidele. Piirkondliku juhtimiskomitee poolt kõnealuse korra kohaselt tehtud otsused on kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga.

2. Kui kohtuasja läbivaatamisel Kagu-Euroopa osalisriigi kohtus tekib tõlgendamisküsimus seoses käesoleva lepingu, I lisas loetletud õigusaktide sätete või nende alusel vastuvõetud õigusaktidega, mille sisu langeb kokku Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu asjakohaste normidega või nende lepingute kohaselt vastuvõetud õigusaktidega, palub see kohus vastavalt IV lisale Euroopa Kohtult selle küsimuse kohta otsust, kui ta peab seda oma otsuse tegemiseks vajalikuks. Kagu-Euroopa osalisriik võib kooskõlas IV lisaga sätestada, millises ulatuses ja kuidas peavad tema kohtud kõnealust sätet kohaldama. Selline otsus tehakse teatavaks hoiulevõtjale ning Euroopa Kohtule. Hoiulevõtja teavitab ka teisi lepinguosalisi. Euroopa Kohtu eelotsus on siduv Kagu-Euroopa osalisriigi kohtule, kes tegeleb kohtuasjaga, millega seoses küsimus tekkis.

Artikkel 20

Uued õigusaktid

1. Käesoleva leping ei piira ühegi Kagu-Euroopa lepinguosalise õigust ühepoolset vastu võtta uusi õigusakte või muuta kehtivaid õigusakte, tingimusel et järgitakse mittediskrimineerimise põhimõtteid transpordi valdkonnas või sellega seotud aladel, mis on loetletud I lisas. Kagu-Euroopa lepinguosalised ei võta selliseid õigusakte vastu, kui need pole käesoleva lepinguga kooskõlas.

2. Kui Kagu-Euroopa lepinguosaline võtab vastu uue õigusakti või muudab õigusakti, teatab ta sellest ühiskomitee kaudu teistele lepinguosalistele piirkondliku juhtimiskomitee kaudu hiljemalt ühe kuu jooksul pärast selle õigusakti vastuvõtmist. Ükskõik missuguse lepinguosalise taotluse korral arutab asjaomane tehniline komitee kahe kuu jooksul pärast taotluse esitamist sellise uue õigusakti või muudatuse võimalikke mõjusid lepingu nõuetekohasele toimimisele.

3. Piirkondlik juhtimiskomitee teeb uute õiguslikult siduvate Euroopa Liidu õigusaktide puhul järgmist:

- a) võtab vastu otsuse, millega muudetakse I lisa, et vajaduse korral lisada sinna vastastikkuse alusel kõnealune uus õigusakt, või
- b) võtab vastu otsuse selle kohta, et kõnealune uus õigusakt loetakse lepinguga kooskõlas olevaks, või
- c) otsustab, milliseid meetmeid võtta, et tagada käesoleva lepingu nõuetekohane toimimine.

4. Kui uus õiguslikult siduv Euroopa Liidu õigusakt on vastu võetud lepingu allkirjastamise ja jõustumise vahel ning sellest on teavitatud ka teisi lepinguosalisi, loetakse piirkondliku juhtimiskomitee poole pöördumise kuupäevaks seda kuupäeva, millal teave saadi. Piirkondliku juhtimiskomitee otsuse kuupäev ei tohi olla varasem kui kuuskümmend päeva alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast.

Artikkel 21

Ministrite nõukogu

Käesolevaga luuakse ministrite nõukogu. Ministrite nõukogu tagab käesolevas lepingus sätestatud eesmärkide saavutamise tehes järgmist:

- a) annab üldisi poliitikajuhiseid;

- b) jälgib käesoleva lepingu rakendamisel tehtud edusamme; sealhulgas võtab sotsiaalfoorumi esitatud ettepanekute suhtes järeelmeetmeid;
- c) esitab arvamusi alalise sekretariaadi direktori ametisse nimetamise kohta;
- d) võtab konsensusel alusel vastu alalise sekretariaadi asukohta käsitleva otsuse.

Artikkel 22

Ministrite nõukogusse kuulub iga lepinguosalise üks esindaja. Vaatlejana võivad osaleda kõik ELi liikmesriigid.

Artikkel 23

Ministrite nõukogu tuleb kokku igal aastal.

Artikkel 24

Piirkondlik juhtimiskomitee

1. Luuakse piirkondlik juhtimiskomitee. Piirkondlik juhtimiskomitee vastutab käesoleva lepingu haldamise ja nõuete kohase rakendamise eest, ilma et see piiraks artikli 19 kohaldamist. Selleks annab piirkondlik juhtimiskomitee soovitusi ja võtab vastu otsuseid käesoleva lepinguga ettenähtud juhtudel. Lepinguosalised täidavad piirkondliku juhtimiskomitee otsuseid kooskõlas oma õigusnormidega.
2. Piirkondlik juhtimiskomitee koosneb lepinguosaliste esindajatest ja nende asendusliikmetest. Vaatlejana võivad osaleda kõik ELi liikmesriigid.
3. Piirkondlik juhtimiskomitee teeb otsuseid ühehäälselt.
4. Käesoleva lepingu nõuetekohase täitmise tagamiseks vahetavad lepinguosalised muu hulgas teavet lepinguga seotud uute õigusaktide või otsuste vastuvõtmise kohta ning konsulteerivad lepinguosalise nõudmise korral piirkondliku juhtimiskomiteega muu hulgas ka sotsiaalküsimustes.
5. Piirkondlik juhtimiskomitee võtab vastu oma töökorra.
6. Piirkondliku juhtimiskomitee eesistujaks on kordamööda Kagu-Euroopa osalisriigid komitee töökorras ettenähtud tingimustel.
7. Piirkondliku juhtimiskomitee eesistuja kutsub istungi kokku vähemalt kord aastas, et vaadata läbi lepingu üldine toimimine, ning lepinguosalise taotluse korral, kui eriolukord seda nõuab. Piirkondlik juhtimiskomitee jälgib pidevalt Euroopa Kohtu praktika arengut. Selleks edastab Euroopa Liit Kagu-Euroopa osalisriikidele kõik Euroopa Kohtu otsused, mis lepingu toimimise seisukohast on olulised. Käesoleva lepingu ühtse tõlgendamise tagamiseks võtab piirkondlik juhtimiskomitee meetme kolme kuu jooksul.
8. Piirkondlik juhtimiskomitee valmistab ette ministrite nõukogu tööd.

Artikkel 25

1. Piirkondliku juhtimiskomitee otsus on lepinguosaliste jaoks siduv. Kui piirkondliku juhtimiskomitee otsus sisaldab nõuet, et lepinguosaline peab võtma meetmeid, siis võtab kõnealune osaline vajalikud meetmed ning teavitab sellest piirkondlikku juhtimiskomiteed.
2. Piirkondliku juhtimiskomitee otsused avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja Kagu-Euroopa osalisriikide ametlikes väljaannetes. Igas otsuses märgitakse lepinguosalistele kohustuslik rakendamiskuupäev ning ka muu ettevõtteid puudutada võiv teave.

*Artikkel 26***Tehnilised komiteed**

1. Piirkondlik juhtimiskomitee võtab vastu otsuseid ajutiste töörühmadena tegutsevate tehniliste komiteede asutamise kohta. Kõik tehnilised komiteed võivad oma vastutusalas teha piirkondlikule juhtimiskomiteele ettepanekuid otsuse vastuvõtmiseks. Tehniline komitee koosneb lepinguosaliste esindajatest. Vaatlejana võivad osaleda kõik ELi liikmesriigid.

Vajaduse korral kutsutakse vaatlejana osalema kodanikuühiskonna organisatsioone, eelkõige keskkonnaorganisatsioone.

2. Tehniline komitee võtab vastu oma töökorra.
3. Tehnilise komitee eesistujaks on kordamööda Kagu-Euroopa osalisriigid komitee töökorras ettenähtud tingimustel.

*Artikkel 27***Sotsiaalfoorum**

1. Lepinguosalised võtavad nõuetekohaselt arvesse sotsiaalset mõõdet ja kaasavad vajaduse korral kõikidel asjakohastel tasanditel sotsiaalpartnereid, edendades sotsiaaldialoogi käesoleva lepingu rakendamisel ja selle mõju kontrollimisel.

2. Lepinguosalised kaaluvad, kuivõrd tähtis on pöörata tähelepanu järgmistele põhivaldkondadele:

- a) töötajate põhiõigused, mis on sätestatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis, Euroopa sotsiaalharta, ühenduse harta töötajate sotsiaalsete põhiõiguste kohta ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta;
- b) tööõigusaktid – paremate töötingimuste ja kõrgema elatustaseme edendamine;
- c) tervishoid ja tööohutus – transpordisektori töötajate töökeskkonna parandamine tervishoiu ja ohutuse osas;
- d) võrdsete võimaluste loomine – vajaduse korral võetakse kasutusele põhimõte, et mehed ja naised peavad saama võrdse töö eest võrdset palka.

3. Selliste sotsiaalküsimustega tegelemiseks lepivad lepinguosalised kokku sotsiaalfoorumi loomises. Iga lepinguosaline määrab oma sisemenetluse kohaselt esindajad, kes võivad osaleda sotsiaalfoorumi asjakohastel istungitel. Esindatud võivad olla valitsusasutused, töötajate ja tööandjate organisatsioonid ning mis tahes muud asjakohased organid, kelle osalemist peetakse teemade arutamisel asjakohaseks. Istungitel on kohal ja neist võtavad osa transpordisektoriga seotud Euroopa sotsiaaldialoogikomiteed ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esindajad. Sotsiaalkomitee kehtestab oma töökorra.

*Artikkel 28***Alaline sekretariaat**

Käesolevaga luuakse alaline sekretariaat. Alaline sekretariaat teeb järgmist:

- a) pakub ministrite nõukogule, piirkondlikule juhtimiskomiteele, tehnilistele komiteedele ja sotsiaalfoorumile tehnilist tuge;
- b) tegutseb transpordivaatluskeskusena, et jälgida toimingud, mis on seotud TEN-Ti põhi- ja üldvõrgu kavandatava laiendamisega Lääne-Balkani riikidesse.

- c) toetab Lääne-Balkani kuuiku (WB6) ühendatust käsitleva tegevuskava rakendamist, mille eesmärk on parandada transpordiühendusi nii Lääne-Balkani piirkonnas kui ka kõnealuse piirkonna ja Euroopa Liidu vahel.

Artikkel 29

Alaline sekretariaat koosneb direktorist ja transpordiühenduse ülesannete täitmiseks vajalikest töötajatest. Alalise sekretariaati võib kuuluda ka üks või mitu asedirektorit. Töökeel on inglise keel.

Artikkel 30

Alalise sekretariaadi direktori nimetab ametisse piirkondlik juhtimiskomitee pärast konsulteerimist ministrite nõukoguga. Direktori ametiaeg ei ole pikem kui kolm aastat. Ametiaega võib pikendada. Piirkondlik juhtimiskomitee kehtestab alalise sekretariaadi suhtes kohaldatavad eeskirjad, milles eelkõige käsitletakse sekretariaadi töötajate tööle võtmist, töötingimusi ja geograafilist tasakaalu. Piirkondlik juhtimiskomitee võib ametisse nimetada ka ühe või mitu asedirektorit. Direktor valib töötajad ja nimetab nad ametisse pärast konsulteerimist piirkondliku juhtimiskomiteega.

Artikkel 31

Alalise sekretariaadi direktor ja töötajad on oma ülesannete täitmisel erapooletud ning ei küsi ega võta vastu juhiseid lepinguosalistelt. Alalise sekretariaadi direktor ja töötajad edendavad transpordiühenduse huve.

Artikkel 32

Alalise sekretariaadi direktor või tema ametisse nimetatud asendaja aitab läbi viia ministrite nõukogu, piirkondliku juhtimiskomitee, tehniliste komiteede ja sotsiaalfoorumi istungeid.

Artikkel 33

Alalise sekretariaadi asukoht määratakse kindlaks vastavalt artikli 21 punktile d.

Artikkel 34

Eelarve

Kõik lepinguosalised teevad transpordiühenduse eelarvesse sissemakseid vastavalt V lisale. Sissemakse suuruse võib iga kolme aasta tagant lepinguosalise taotluse korral piirkondliku juhtimiskomitee otsusega läbi vaadata.

Artikkel 35

Piirkondlik juhtimiskomitee võtab igal aastal vastu transpordiühenduse eelarve. Eelarve katab transpordiühenduse organite toimimiseks vajalikud tegevuskulud. Iga organi kulud märgitakse eelarve eri ossa. Piirkondlik juhtimiskomitee võtab vastu otsuse, milles täpsustatakse eelarve täitmise ning raamatupidamisarvestuse esitamise, auditeerimise ja kontrollimise menetlust.

Artikkel 36

Alalise sekretariaadi direktor täidab eelarvet ja esitab igal aastal piirkondlikule juhtimiskomiteele selle kohta aruande. Piirkondlik juhtimiskomitee võib vajaduse korral võtta vastu otsuse, mille kohaselt eelarve nõuetekohast täitmist kontrollivad sõltumatud audiitorid.

Artikkel 37

Vaidluste lahendamine

1. Kõik lepinguosalised võivad pöörduda käesoleva lepingu tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlusküsimuses piirkondliku juhtimiskomitee poole, välja arvatud juhtudel, mille kohta on käesolevas lepingus sätestatud erikord.

2. Kui lõike 1 alusel pöördutakse vaidlusküsimuses piirkondliku juhtimiskomitee poole, alustatakse vaidluspoolte vahel viivitamata konsultatsioone. Kui Euroopa Liit ei kuulu vaidluspoolte hulka, võib üks vaidluspooltest kutsuda Euroopa Liidu esindaja konsultatsioonidel osalema. Vaidluspoolad võivad koostada lahendusettepaneku, mis esitatakse viivitamata piirkondlikule juhtimiskomiteele. Otsused, mis piirkondlik juhtimiskomitee võtab vastu kõnealuse korra kohaselt, arvestavad Euroopa Kohtu praktikat.

3. Kui piirkondlik juhtimiskomitee ei ole nelja kuu jooksul alates küsimuse esitamisest võtnud vastu otsust, mis vaidluse lahendamaks, võivad vaidlusosalised esitada vaidluse Euroopa Kohtule, kelle otsus on lõplik ja siduv. Kord, mille kohaselt võib Euroopa Kohtu poole pöörduda, on sätestatud IV lisas.

Artikkel 38

Teabe avalikustamine

1. Kõik käesoleva lepinguga või selle alusel loodud organid tagavad, et nende töö oleks võimalikult läbipaistev. Seepärast on igal lepinguosalise kodanikul ning igal füüsilisel ja juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on lepinguosalise territooriumil, õigus juurde pääseda käesoleva lepinguga või selle alusel loodud organite valduses olevatele dokumentidele, kui lõikes 2 kindlaks määratud põhimõtetest ja tingimustest ei tulene teisiti.

2. Piirkondlik juhtimiskomitee määrab eeskirjade (mis põhinevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1049/2001⁽¹⁾) kohastel Euroopa Liidu eeskirjadel dokumentidele juurdepääsu kohta) abil kindlaks dokumentidele juurdepääsu õigust reguleerivad üldpõhimõtted ja piirangud, lähtudes avalikest ja erahuvidest. Piirkondlikus juhtimiskomitees vastu võetud eeskirjades sätestatakse haldusmenetlus, mille abil on võimalik dokumendile juurdepääsu andmisest keeldumist uuesti kaaluda või läbi vaadata.

3. Kui käesoleva lepinguga või selle alusel loodud asutuste valduses olevad dokumendid sisaldavad keskkonnateavet, nagu on kindlaks määratud keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni artikli 2 punktis 3, tagatakse juurdepääs sellele teabele kooskõlas kõnealuse konventsiooni artikliga 4.

Piirkondlik juhtimiskomitee võtab vastu käesoleva lõike rakendamiseks vajalikud eeskirjad. Nendes rakenduseeskirjades sätestatakse haldusmenetlus, mille abil on võimalik keskkonnateabele juurdepääsu andmisest keeldumist uuesti kaaluda või läbi vaadata.

4. Lepinguosaliste esindajad, delegaadid ja eksperdid ning käesoleva lepingu alusel tegutsevad ametnikud ja muud teenistujad ei tohi ka pärast ametikohustuste lõppemist avaldada teavet, mille suhtes kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus, eelkõige teavet ettevõtjate, nende ärisidemete või nende kulukomponentide kohta.

Artikkel 39

Kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid

1. Lepinguosalised konsulteerivad üksteisega piirkondliku juhtimiskomitee raames lepinguosalise taotluse korral järgmistes küsimustes:

- a) transpordiküsimused, mida käsitletakse rahvusvahelistes organisatsioonides ja piirkondlike algatuste raames, ning
- b) lepinguosaliste ja kolmandate riikide vaheliste transpordisuhete arengu eri aspektid ning selles valdkonnas sõlmitud kahe- ja mitmepoolsete lepingute toimimine.

2. Lõikes 1 nimetatud konsultatsioonid toimuvad kolme kuu jooksul pärast taotlemist ja kiireloomulistel juhtudel nii kiiresti kui võimalik.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

*Artikkel 40***Üleminekukord**

1. I–VI protokollis sätestatakse üleminekukord ja vastavad ajavahemikud, mida kohaldatakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja ning teiselt poolt asjaomase Kagu-Euroopa osalisriigi suhtes.
2. Kagu-Euroopa osalisriigi järkjärgulist üleminekut transpordiühenduse täielikule kohaldamisele hinnatakse. Hindamise korraldab Euroopa Liit koostöös asjaomase Kagu-Euroopa osalisriigiga. Euroopa Komisjon võib käivitada hindamise omal või asjaomase Kagu-Euroopa osalisriigi algatusel.
3. Kui Euroopa Liit leiab, et tingimused on täidetud, teavitab ta sellest piirkondlikku juhtimiskomiteed ning teeb seejärel otsuse, et asjaomane Kagu-Euroopa osalisriik on valmis transpordiühendusega liitumise järgmiseks etapiks.
4. Kui Euroopa Liit leiab, et tingimused ei ole täidetud, teatab Euroopa Komisjon sellest piirkondlikule juhtimiskomiteele. Euroopa Liit annab asjaomasele Kagu-Euroopa osalisriigile soovitusi konkreetsete paranduste tegemiseks.

JÕUSTUMINE, LÄBIVAATAMINE, LÕPETAMINE JA MUUD SÄTTED*Artikkel 41***Jõustumine**

1. Käesoleva lepingu peavad allkirjutanud ratifitseerima või heaks kiitma oma kehtiva korra kohaselt. Ratifitseerimis- või heakskiitmiskiri antakse hoiule Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaati, kes teatab sellest teistele allkirjutanutele ja täidab kõiki muid hoiulevõtja ülesandeid.
2. Käesolev leping jõustub Euroopa Liidu ning Kagu-Euroopa vähemalt nelja osalisriigi ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmise kuupäevale järgneva teise kuu esimesel päeval. Iga allkirjutanu suhtes, kes kiidab lepingu heaks pärast seda kuupäeva, hakkab see kehtima kõnealuse allkirjutanu ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmise kuupäevale järgneva teise kuu esimesel päeval.
3. Olenemata lõigetest 1 ja 2 võivad vähemalt neli lepinguosalist, kelle hulgas peab olema Euroopa Liit ning vähemalt kolm Kagu-Euroopa osalisriiki, otsustada kohaldada käesolevat lepingut ajutiselt omavahel alates selle allkirjutamise kuupäevast, teatades sellest hoiulevõtjale, kes teavitab omakorda teisi lepinguosalisi.

*Artikkel 42***Läbivaatamine**

Leping vaadatakse läbi iga lepinguosalise taotluse korral ning igal juhul viie aasta möödumisel selle jõustumisest.

*Artikkel 43***Lepingu lõpetamine**

1. Iga lepinguosaline võib lepingu denonsseerida, teatades sellest hoiulevõtjale, kes teatab lõpetamisest teistele lepinguosalistele. Kui käesoleva lepingu denonsseerib Euroopa Liit, kaotab leping kehtivuse ühe aasta möödumisel selle teatamise kuupäevast. Kui lepingu denonsseerib mõni Kagu-Euroopa osalisriik, kaotab leping kehtivuse ainult selle lepinguosalise suhtes ühe aasta jooksul sellest teatamise kuupäevast.
2. Kui Kagu-Euroopa osalisriik ühineb Euroopa Liiduga, lõpeb käesoleva lepingu alusel automaatselt tema staatus Kagu-Euroopa osalisriiginä ning selle asemel saab ta ELi liikmesriigi staatuse.

*Artikkel 44***Keeled**

Käesolev leping on koostatud ühes eksemplaris Euroopa Liidu institutsioonide ja Kagu-Euroopa osalisriikide ametlikes keeltes, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset.

Съставено в Брюксел на девети октомври през две хиляди и седемнадесета година.

Hecho en Bruselas, el nueve de octubre de dos mil diecisiete.

V Bruselu dne devátého října dva tisíce sedmáct.

Udfærdiget i Bruxelles den niende oktober to tusind og sytten.

Geschehen zu Brüssel am neunten Oktober zweitausendsiebzehn.

Kahe tuhande seitsmeteistkümnenda aasta oktoobrikuu üheksandal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις εννέα Οκτωβρίου δύο χιλιάδες δεκαεπτά.

Done at Brussels on the ninth day of October in the year two thousand and seventeen.

Fait à Bruxelles, le neuf octobre deux mille dix-sept.

Sastavljeno u Bruxellesu devetog listopada godine dvije tisuće sedamnaeste.

Fatto a Bruxelles, addì nove ottobre duemiladiciassette.

Briselē, divi tūkstoši septiņpadsmitā gada devītajā oktobrī.

Priimta du tūkstančiai septynioliktų metų spalio devintą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétézer-tizenhatedik év október havának kilencedik napján.

Magħmul fi Brussell, fid-disa' jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u sbatax.

Gedaan te Brussel, negen oktober tweeduizend zeventien.

Sporządzono w Brukseli dnia dziewiętego października roku dwa tysiące siedemnastego.

Feito em Bruxelas, em nove de outubro de dois mil e dezassete.

Întocmit la Bruxelles la nouă octombrie două mii șaptesprezece.

V Bruseli deviateho októbra dvetisícisedemnásť.

V Bruslju, dne devetega oktobra leta dva tisoč sedemnajst.

Tehty Brysselissä yhdeksäntenä päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattaseitsemäntoista.

Som skedde i Bryssel den nionde oktober år tjugohundrasjutton.

Sačinjeno u Briselu devetog dana oktobra u godini dvijehiljadesedamnaestoj.

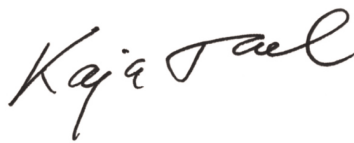
Составен во Брисел на деветиот ден од месецот октомври во две илјади и седумнаесеттата година.

Sačinjeno u Briselu devetog dana oktobra dvije hiljade sedamnaeste godine.

BĚŘĚ ně Bruksel, mě něntě tetor, dy mijě e shtatěmbědhjetě.

Сачињено у Бриселу деветог дана октобра у години двијехиљадеседмнаестој.

Za Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Europejsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Për Republikën e Shqipërisë

Za Bosnu i Hercegovinu
Za Bosnu i Hercegovinu
За Босну и Херцеговину

Za Bivšu Jugoslovensku Republiku Makedoniju

Për Kosovën *
Za Kosovo *

A stylized, handwritten signature in black ink, likely belonging to a representative of Kosovo.

Za Crnu Goru

A handwritten signature in black ink, likely belonging to a representative of Montenegro.

Za Republiku Srbiju

A handwritten signature in black ink, likely belonging to a representative of Serbia.

* Ky përcaktim nuk paragjykon qëndrimin ndaj statusit dhe është në përputhje me Rezolutën 1244/1999 dhe Opinionin e Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë mbi shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

* Ovaj naziv ne prejudicira stavove o statusu i u skladu je sa RSBUN 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog Suda Pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

I LISA

TRANSPORDISEKTORI JA SELLEGA SEOTUD KÜSIMUSTE SUHTES KOHALDATAVAD EESKIRJAD

I.1 LISA

EESKIRJAD, MIDA KOHALDATAKSE KAGU-EUROOPA PÕHIVÕRGU MOODUSTAVA TRANSPORDITARISTU SUHTES

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide kohaldatavaid sätteid kohaldatakse kooskõlas põhilepinguga ja horisontaalkohandusi käsitleva II lisaga, kui käesolevas lisas või I–VI protokollis ei ole sätestatud teisiti. Vajaduse korral on õigusakti kohandused sätestatud iga õigusakti järel.

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide puhul on viidatud nende viimasele muudetud versioonile.

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
TENT-Ti arendamine	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1). Komisjoni 4. veebruari 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/758, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1315/2013 seoses III lisa kohandamisega (ELT L 126, 14.5.2016, lk 3).

KAARDID TEN-Ti KAVANDATAVA LAIENDAMISE KOHTA LÄÄNE-BALKANI RIIKIDESSE (PÕHI- JA ÜLDVÕRK)

Kavandatav laienemine naaberriikidesse
Üld- ja põhivõrk siseveeteed ja sadamad
Lääne-Balkani piirkond

13

Põhivõrk

- Siseveeteed / Lõpetatud
- - - Siseveeteed / Ajalooarsti
- - - Siseveeteed / Kavandatud

Üldvõrk

- ⚓ Sadamad

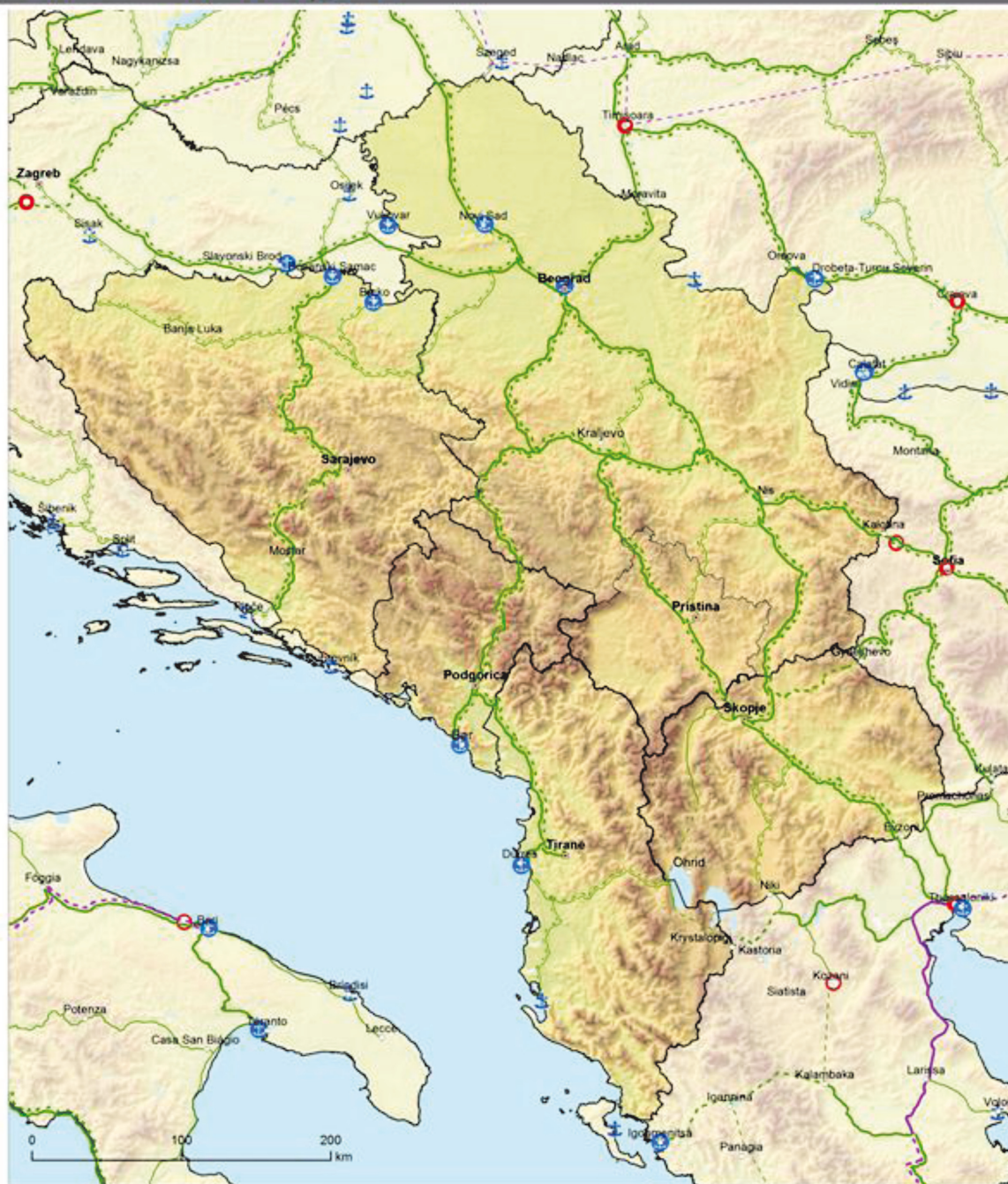
Põhivõrk

- ⚓ Sadamad

Kavandatav laienemine naaberriikidesse
 Üldvõrk: raudteed, sadamad ja raudteeterminalid
 Põhivõrk raudteed (kaubavedu), sadamad ja raudteeterminalid
Lääne-Balkani piirkond

13

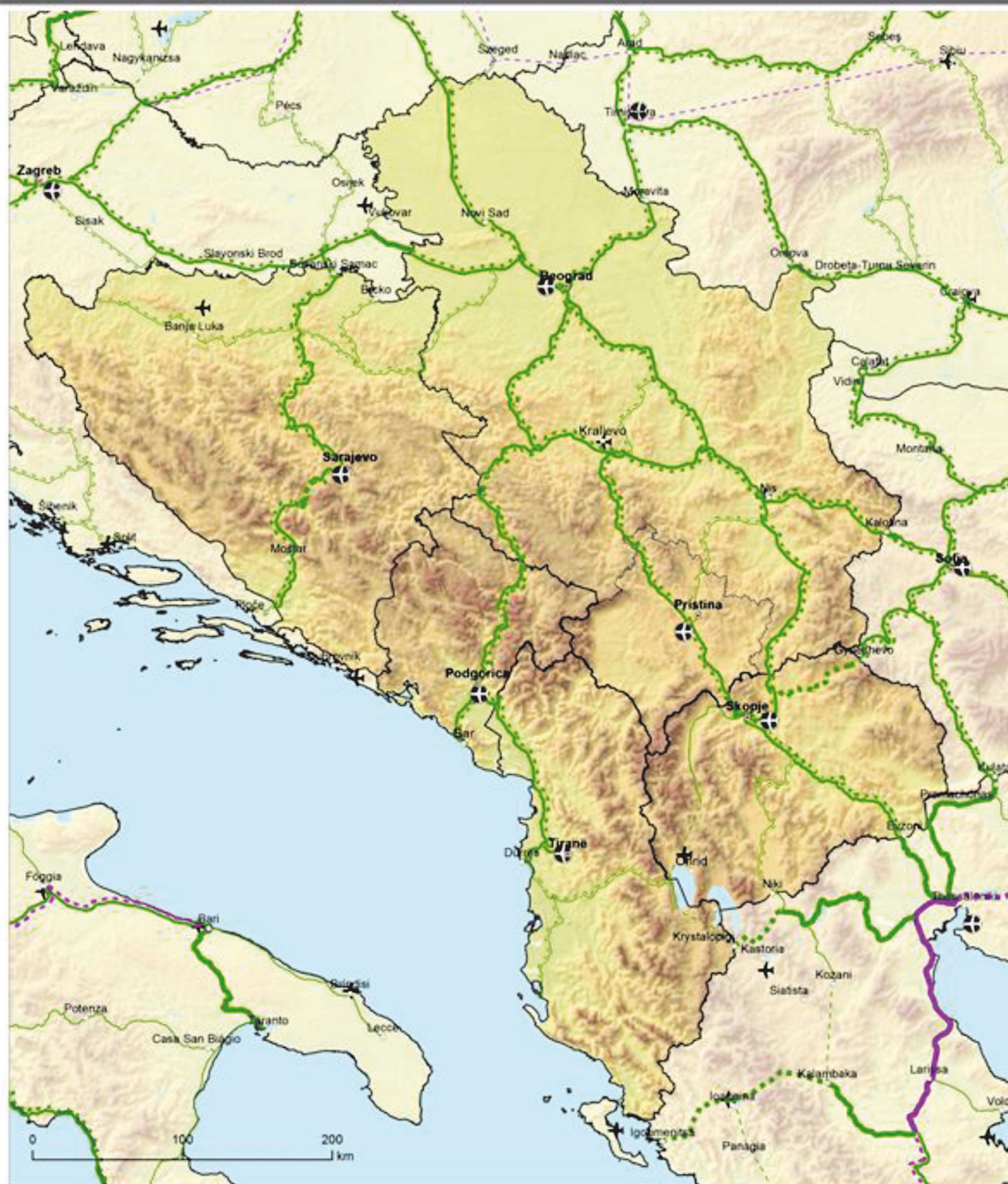
Üldvõrk	Põhivõrk	Üldvõrk	Põhivõrk	Üldvõrk	Põhivõrk
Täisaraudtee / Lõpetatud	Täisaraudtee / Lõpetatud	Kiirraudtee / Lõpetatud	Kiirraudtee / Lõpetatud	Sadamad	Sadamad
Täisaraudtee / Ajaloostatud	Täisaraudtee / Ajaloostatud	Ehitatakse ümber kiirraudteeks	Ehitatakse ümber kiirraudteeks		
Täisaraudtee / Kavandatud	Täisaraudtee / Kavandatud	Kiirraudtee / Kavandatud	Kiirraudtee / Kavandatud		Raudteeterminalid

TENet

Kavandatud laiendamine naaberriikidesse
 Üldvõrk: raudteed ja lennujaamad
 Põhivõrk: raudteed (reisijad) ja lennujaamad
Lääne-Balkani piirkond

13

Üldvõrk Põhivõrk

— Tavaraudtee / Lõpetatud
 - - - Tavaraudtee / Ajkondastatav
 - - - Tavaraudtee / Kavandatud

Üldvõrk Põhivõrk

— Kiirraudtee / Lõpetatud
 - - - Ehitatakse ümber kiirraudteeks
 - - - Kiirraudtee / Kavandatud

Üldvõrk Põhivõrk

✈️ ✈️+ Lennujaamad

TENtec

Kavandatav laienemine naaberriikidesse
Üld- ja põhivõrk maanteed, sadamad, raudteeterminalid ja lennujaamad
Lääne-Balkani piirkond

13

Üldvõrk	Põhivõrk		Üldvõrk	Põhivõrk		Üldvõrk	Põhivõrk	
		Maantee / Lõpetatud			Sadamad			Lennujaamad
		Maantee / Ajakohastatav			Raudteeterminalid			
		Maantee / Kavandatav						

TENet

I.2 LISA

RAUDTEETRASPORDI SUHTES KOHALDATAVAD EESKIRJAD

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide kohaldatavaid sätteid kohaldatakse kooskõlas põhilepinguga ja horisontaalkohandusi käsitleva II lisaga, kui käesolevas lisas või I–VI protokollis ei ole sätestatud teisiti. Vajaduse korral on õigusakti kohandused sätestatud iga õigusakti järel.

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide puhul on viidatud nende viimasele muudetud versioonile.

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Turulepääs	Määrus nr 11 veohindade ja veotingimustega seotud diskrimineerimise kaotamise kohta 16. augusti 1960. aasta Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 79 lõike 3 rakendamisel (EÜT 52, 16.8.1960, lk 1121). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta direktiiv 2012/34/EL, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (ELT L 343, 14.12.2012, lk 32). Komisjoni 11. augusti 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 869/2014 uute raudtee-reisijateveo teenuste kohta (ELT L 239, 12.8.2014, lk 1). Komisjoni 6. jaanuari 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/10, milles käsitletakse raudteetaristu läbilaskevõime taotlejate jaoks ette nähtud kriteeriume ja tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 870/2014 (ELT L 3, 7.1.2015, lk 34). Komisjoni 4. veebruari 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/171, mis käsitleb raudteeveo-ettevõtjate tegevuslubade väljaandmise korra teatavaid aspekte (ELT L 29, 5.2.2015, lk 3). Komisjoni 12. juuni 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/909, milles käsitletakse rongiliikluse korraldamisega seotud otseste kulude arvutamise meetodeid (ELT L 148, 13.6.2015, lk 17). Komisjoni 7. juuli 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/1100 liikmesriikide aruandekohustuste kohta raudteeturu järelevalve raames (ELT L 181, 9.7.2015, lk 1). Komisjoni 7. aprilli 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/545 raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime jaotamise raamkokkuleppeid käsitlevate menetluste ja kriteeriumide kohta (ELT L 94, 8.4.2016, lk 1). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2010. aasta määrus (EL) nr 913/2010 konkurentsivõimeliseks kaubaveoks kasutatava Euroopa raudteevõrgustiku kohta (ELT L 276, 20.10.2010, lk 22).
Rongijuhiload	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiiv 2007/59/EÜ ühenduse raudteesüsteemis vedureid ja ronge juhtivate vedurijuhtide sertifitseerimise kohta (ELT L 315, 3.12.2007, lk 51). Komisjoni 3. detsembri 2009. aasta määrus (EL) nr 36/2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/59/EÜ kohaste ühenduse vedurijuhtide, lisasertifikaatide, lisasertifikaatide kinnitatud koopiade ja vedurijuhtide taotluste vormide kohta (ELT L 13, 19.1.2010, lk 1). Komisjoni 29. oktoobri 2009. aasta otsus 2010/17/EÜ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/59/EÜ kohaste vedurijuhtide ja lisasertifikaatide registreerimise põhiliste parameetrite vastuvõtmise kohta (ELT L 8, 13.1.2010, lk 17). Komisjoni 22. novembri 2011. aasta otsus 2011/765/EL vedurijuhtide koolitamisega tegelevate koolituskeskuste tunnustamise kriteeriumide, vedurijuhtide eksamineerijate tunnustamise kriteeriumide ja eksamite korraldamise kriteeriumide kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/59/EÜ (ELT L 314, 29.11.2011, lk 36).

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Koostalitlus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/797 Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta (ELT L 138, 26.5.2016, lk 44). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/57/EÜ ühenduse raudteesüsteemi koostalitlusvõime kohta (ELT L 191, 18.7.2008, lk 1). (vt direktiivi (EL) 2016/797 artikkel 58). Komisjoni 30. novembri 2009. aasta otsus 2009/965/EÜ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/57/EÜ (ühenduse raudteesüsteemi koostalitlusvõime kohta) artikli 27 lõikes 4 osutatud võrdluskirjelduse kohta (ELT L 341, 22.12.2009, lk 1). Komisjoni 18. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1299/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu raudteesüsteemi allsüsteemi „taristu“ koostalitluse tehnilist kirjeldust (ELT L 356, 12.12.2014, lk 1). Komisjoni 18. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1300/2014, milles käsitletakse koostalitluse tehnilist kirjeldust seoses puuetega ja piiratud liikumisvõimega inimestele juurdepääsuvõimaluste tagamisega Euroopa Liidu raudteesüsteemis (ELT L 356, 12.12.2014, lk 110). Komisjoni 18. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1301/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu raudteesüsteemi energiavarustuse allsüsteemi koostalitluse tehnilist kirjeldust (ELT L 356, 12.12.2014, lk 179). Komisjoni 18. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1302/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu raudteesüsteemi veeremi allsüsteemi „vedurid ja reisijateveo veerem“ koostalitluse tehnilist kirjeldust (ELT L 356, 12.12.2014, lk 228). Komisjoni 18. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1303/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse tehnilist kirjeldust „Raudteetunnelite ohutus“ (ELT L 356, 12.12.2014, lk 394). Komisjoni 26. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1304/2014 üleeuroopalise raudteesüsteemi allsüsteemi „veerem – müra“ koostalitluse tehnilise kirjelduse kohta, millega muudetakse otsust 2008/232/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/229/EL (ELT L 356, 12.12.2014, lk 421). Komisjoni 11. detsembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1305/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu raudteesüsteemi kaubaveoteenuste telemaatiliste seadmete koostalitluse tehnilist kirjeldust ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 62/2006 (ELT L 356, 12.12.2014, lk 438). Komisjoni 4. oktoobri 2011. aasta rakendusotsus 2011/665/EL lubatud raudteeveeremitiüpide Euroopa registri kohta (ELT L 64, 8.10.2011, lk 32). Komisjoni 26. novembri 2014. aasta rakendusotsus 2014/880/EL, milles käsitletakse raudteetaristuregistri ühtseid tehnilisi kirjeldusi ja millega tunnistatakse kehtetuks rakendusotsus 2011/633/EL (ELT L 356, 12.12.2014, lk 489). Komisjoni 14. novembri 2012. aasta otsus 2012/757/EL, mis käsitleb Euroopa Liidu raudteesüsteemi käitamise ja liikluskorralduse allsüsteemi koostalitluse tehnilist kirjeldust ning millega muudetakse otsust 2007/756/EÜ (ELT L 345, 15.12.2012, lk 1). Komisjoni 4. aprilli 2011. aasta otsus 2011/229/EL, mis käsitleb üleeuroopalise tavaraudteesüsteemi allsüsteemi „veerem – müra“ koostalitluse tehnilist kirjeldust (ELT L 99, 13.4.2011, lk 1). Komisjoni 26. aprilli 2011. aasta otsus 2011/291/EL, mis käsitleb üleeuroopalise tavaraudteesüsteemi veeremi allsüsteemi „vedurid ja reisijateveo veerem“ koostalitluse tehnilist kirjeldust (ELT L 139, 26.5.2011, lk 1). Komisjoni 5. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 454/2011 üleeuroopalise raudteesüsteemi allsüsteemi „reisijateveoteenuste telemaatilised rakendused“ koostalitluse tehnilise kirjelduse kohta (ELT L 123, 12.5.2011, lk 11). Komisjoni 12. mai 2011. aasta otsus 2011/314/EL, mis käsitleb üleeuroopalise tavaraudteesüsteemi käitamise ja liikluskorralduse allsüsteemi koostalitluse tehnilist kirjeldust (ELT L 144, 31.5.2011, lk 1).

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
	Komisjoni 1. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 201/2011 lubatud tüüpi raudteeveeremi vastavusdeklaratsiooni näidise kohta (ELT L 57, 2.3.2011, lk 8). Komisjoni 27. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/919 Euroopa Liidu raudteesüsteemi juhtkaskude ja signaalimise allsüsteemide koostalitluse tehnilise kirjelduse kohta (ELT L 158, 15.6.2016, lk 158). Komisjoni 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 321/2013, mis käsitleb Euroopa Liidu raudteesüsteemi allsüsteemi „veerem — kaubavagunid“ koostalitluse tehnilist kirjeldust ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2006/861/EÜ (ELT L 104, 12.4.2013, lk 1). Komisjoni 9. novembri 2010. aasta otsus 2010/713/EL, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/57/EÜ alusel vastu võetud koostalitluse tehnilistes kirjeldustes kasutatavaid vastavushindamise, kasutuskõlblikkuse hindamise ja EÜ vastavustõendamise menetluse mooduleid (ELT L 319, 4.12.2010, lk 1).
Euroopa Liidu Raudteeamet	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/796, mis käsitleb Euroopa Liidu Raudteeametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 881/2004 (ELT L 138, 26.5.2016, lk 1).
Raudteeohutus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/798 raudteeohutuse kohta (ELT L 138, 26.5.2016, lk 102). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/49/EÜ ühenduse raudteede ohutuse kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 95/18/EÜ raudtee-ettevõtjate litsentseerimise kohta ja direktiivi 2001/14/EÜ raudtee infrastruktuuri läbilaskevõime jaotamise ning raudtee infrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutuse sertifitseerimise kohta (raudteede ohutuse direktiiv) (ELT L 164, 30.4.2004, lk 44). (vt direktiivi (EL) 2016/798 artikkel 34). Komisjoni 13. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 653/2007 ühtse vormi kasutamise kohta Euroopas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/49/EÜ artikli 10 kohaste ohutustunnistuste ja taotlusdokumentide puhul ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/14/EÜ alusel antud ohutustunnistuste kehtivuse kohta (ELT L 153, 14.6.2007, lk 9). Komisjoni 10. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 445/2011, milles käsitletakse kaubavagunite hoolduse eest vastutavate üksuste sertifitseerimise süsteemi ja millega muudetakse määrust (EÜ) nr 653/2007 (ELT L 122, 11.5.2011, lk 22). Komisjoni 9. detsembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1158/2010 raudteede ohutustunnistuste vastavushindamise ühise ohutusmeetodi kohta (ELT L 326, 10.12.2010, lk 11). Komisjoni 10. detsembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1169/2010 raudtee ohutusloa vastavushindamise ühise ohutusmeetodi kohta (ELT L 327, 11.12.2010, lk 13). Komisjoni 16. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1078/2012, milles käsitletakse pärast ohutustunnistuse või ohutusloa saamist raudteeveo-ettevõtjate ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate ning hoolduse eest vastutavate üksuste poolt tehtava järelevalve ühist ohutusmeetodit (ELT L 320, 17.11.2012, lk 8). Komisjoni 16. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1077/2012, milles käsitletakse riiklike ohutusametite poolt pärast ohutustunnistuse või ohutusloa väljastamist tehtava järelevalve ühist ohutusmeetodit (ELT L 320, 17.11.2012, lk 3). Komisjoni 5. juuni 2009. aasta otsus 2009/460/EÜ, milles käsitletakse ohutuseesmärkide saavutamise hindamiseks ettenähtud ühise ohutusmeetodi vastuvõtmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/49/EÜ artiklile 6 (ELT L 150, 13.6.2009, lk 11).

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Ohtlike kaupade sisevedu	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (ELT L 260, 30.9.2008, lk 13).
Transporditavad surve-seadmed	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. juuni 2010. aasta direktiiv 2010/35/EL transporditavate surve-seadmete kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 76/767/EMÜ, 84/525/EMÜ, 84/526/EMÜ, 84/527/EMÜ ja 1999/36/EÜ (ELT L 165, 30.6.2010, lk 1).
Sotsiaalvaldkond – Tööaeg/-tunnid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta, EÜT L 299, 18.11.2003, lk 9. Nõukogu 18. juuli 2005. aasta direktiiv 2005/47/EÜ Euroopa Raudteede Ühenduse (CER) ja Euroopa Transporditöötajate Föderatsiooni (ETF) vahelise raudteesektoris piiriüleseid koostalitlusteenuseid osutavate liikuvate töötajate töötingimuste mõningaid aspekte käsitleva kokkuleppe kohta – Euroopa Transporditöötajate Föderatsiooni (ETF) ja Euroopa Raudteede Ühenduse (CER) vahel sõlmitud piiriüleseid koostalitlusteenuseid osutavate liikuvate töötajate töötingimuste mõningaid aspekte käsitlev kokkulepe (ELT L 195, 27.7.2005, lk 15).
Reisijate õigused	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta (ELT L 315, 3.12.2007, lk 14).

I.3 LISA

MAANTEETRASPORDI SUHTES KOHALDATAVAD EESKIRJAD

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide kohaldatavaid sätteid kohaldatakse kooskõlas põhilepinguga ja horisontaalkohandusi käsitleva II lisaga, kui käesolevas lisas või I–VI protokollis ei ole sätestatud teisiti. Vajaduse korral on õigusakti kohandused sätestatud iga õigusakti järel.

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide puhul on viidatud nende viimasele muudetud versioonile.

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Teemaksutaristu – iga-aastased sõidukimaksud	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/62/EÜ raskete kaubaveokite maksustamise kohta teatavate infrastruktuuride kasutamise eest (EÜT L 187, 20.7.1999, lk 42).
Maanteeveo-ettevõtja tegevusalale lubamine	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ (ELT L 300, 14.11.2009, lk 51).
Sotsiaalvaldkonna sätted – sõidu- ja puhkeajad	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 561/2006, mis käsitleb teatavate autovedusid käsitlevate sotsiaalõigusnormide ühtlustamist ja millega muudetakse nõukogu määrusi (EMÜ) nr 3821/85 ja (EÜ) nr 2135/98 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 3820/85 (ELT L 102, 11.4.2006, lk 1). Komisjoni 1. juuli 2010. aasta määrus (EL) nr 581/2010 salvestusseadmetelt ja juhikaartidelt asjakohaste andmete allalaadimise maksimumperioodide kohta (ELT L 168, 2.7.2010, lk 16).
Sõidumeerik	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 165/2014 autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 3821/85 autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 561/2006, mis käsitleb teatavate autovedusid käsitlevate sotsiaalõigusnormide ühtlustamist (ELT L 60, 28.2.2014, lk 1). Komisjoni 21. jaanuari 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/68 juhikaartide elektrooniliste registre ühendamise ühiste menetluste ja tehniliste kirjelduste kohta (ELT L 15, 22.1.2016, lk 51). Komisjoni 18. märtsi 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/799, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 165/2014, millega sätestatakse sõidumeerikute ja nende komponentide konstruktsiooni, katsetamise, paigaldamise, kasutamise ja parandamise nõuded (ELT L 139, 26.5.2016, lk 1). Nõukogu määrus (EMÜ) nr 3821/85 autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta (EÜT L 370, 31.12.1985, lk 8). (vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 165/2014)
Sotsiaalõigusnormide täitmise tagamine	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta direktiiv 2006/22/EÜ, mis käsitleb nõukogu määruste (EMÜ) nr 3820/85 ja (EMÜ) nr 3821/85 rakendamise miinimumtingimusi seoses autovedudega seotud sotsiaalõigusnormidega ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 88/599/EMÜ (ELT L 102, 11.4.2006, lk 35).
Tegevust käsitleva tõendi vorm	Komisjoni 12. aprilli 2007. aasta otsus 2007/230/EÜ vormi kohta, mida kasutatakse autovedudega seotud sotsiaalõigusnormide puhul (ELT L 99, 14.4.2007, lk 14).
Tööaeg	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/15/EÜ autovedude alase liikuva tegevusega hõivatud isikute tööaja korralduse kohta (EÜT L 80, 23.3.2002, lk 35).
Transporditavad surve-seadmed	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. juuni 2010. aasta direktiiv 2010/35/EL transporditavate surve-seadmete kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 76/767/EMÜ, 84/525/EMÜ, 84/526/EMÜ, 84/527/EMÜ ja 1999/36/EÜ (ELT L 165, 30.6.2010, lk 1).

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Tehnoseisund	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/45/EL, milles käsitletakse mootorsõidukite ja nende haagiste korralist tehnoülevaatust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/40/EÜ (ELT L 127, 29.4.2014, lk 51). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiv 2009/40/EÜ mootorsõidukite ja nende haagiste tehnoülevaatuse kohta (ELT L 141, 6.6.2009, lk 12). (vt direktiivi 2014/45/EL artikkel 24)
Tehnokontroll	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/47/EL, milles käsitletakse liidus liiklevate tarbesõidukite tehnokontrolli ja -ülevaatust ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/30/EÜ (ELT L 127, 29.4.2014, lk 134). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/30/EÜ ühenduses liiklevate kommertsveokite tehnokontrolli kohta (EÜT L 203, 10.8.2000, lk 1). (vt direktiivi 2014/47/EL artikkel 27)
Kiiruspiirikud	Nõukogu 10. veebruari 1992. aasta direktiiv 92/6/EMÜ teatavate kategooriate mootorsõidukite kiiruspiirikute paigaldamise ja kasutamise kohta ühenduses (EÜT L 57, 2.3.1992, lk 27).
Turvavööd	Nõukogu 16. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/671/EMÜ turvavööde ja lapse turvasüstee- mide kohustusliku kasutamise kohta sõidukites (EÜT L 373, 31.12.1991, lk 26).
Peeclid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta direktiiv 2007/38/EÜ ühenduses regist- reeritud raskeveokitele tagantjärele peeglite paigaldamise kohta (ELT L 184, 14.7.2007, lk 25).
Registreerimisdokumen- did	Nõukogu 29. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/37/EÜ sõidukite registreerimisdokumentide kohta, EÜT L 138, 1.6.1999, lk 57. Nõukogu 20. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/103/EÜ, millega kohandatakse teatavaid direktiive transpordipoliitika valdkonnas seoses Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisega (ELT L 363, 20.12.2006, lk 344).
Juhtide koolitus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2003. aasta direktiiv 2003/59/EÜ reisijate- või kaubaveol kasutatavate teatavate maantesõidukite juhtide alus- ja jätkuõppe kohta ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3820/85 ja nõukogu direktiivi 91/439/EMÜ muutmise ja nõukogu direktiivi 76/914/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 226, 10.9.2003, lk 4).
Juhiload	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/126/EÜ juhilubade kohta (ELT L 403, 30.12.2006, lk 18). Komisjoni 4. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 383/2012, millega kehtestatakse andmekandjaga (mikrokiibiga) juhilubade tehnilised nõuded (ELT L 120, 5.5.2012, lk 1).
Piiriülene teabevahetus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/413, millega hõlbustatakse piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta (ELT L 68, 13.3.2015, lk 9).
Ohtlike kaupade sise- vedu	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (ELT L 260, 30.9.2008, lk 13).
Ohtlike kaupade veo kontroll	Nõukogu 6. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/50/EÜ ohtlike kaupade maanteeveo kontrolli- mise ühtse korra kohta (EÜT L 249, 17.10.1995, lk 35).
Tunnelid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/54/EÜ tunnelite miinimumohutusnõuete kohta üleeuroopalises teedevõrgus (ELT L 167, 30.4.2004, lk 39).
Maanteedetaristu ohutuse juhtimine	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/96/EÜ maanteed infrastruktuuri ohutuse korraldamise kohta (ELT L 319, 29.11.2008, lk 59).

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Sõidukite mõõtmised ja mass	Nõukogu 25. juuli 1996. aasta direktiiv 96/53/EÜ, millega kehtestatakse teatavatele ühenduses liikuvatele maanteesõidukitele siseriiklikus ja rahvusvahelises liikluses lubatud maksimaalmõõtmised ning rahvusvahelises liikluses lubatud täismass (EÜT L 235, 17.9.1996, lk 59).
Reisijate õigused	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 181/2011, mis käsitleb bussisõitjate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 55, 28.2.2011, lk 1).
Keskkonnasõbralikud sõidukid ja/või alternatiivkütuste taristu	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/33/EÜ keskkonnasõbralike ja energiatõhusate maanteesõidukite edendamise kohta (ELT L 120, 15.5.2009, lk 5). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta direktiiv 2014/94/EL alternatiivkütuste taristu kasutuselevõtu kohta (ELT L 307, 28.10.2014, lk 1).
Intelligentsete transpordisüsteemid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/40/EL, mis käsitleb raamistikku intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtmiseks maanteetranspordis ja liideste jaoks teiste transpordiliikidega (ELT L 207, 6.8.2010, lk 1). Komisjoni 13. juuli 2011. aasta rakendusotsus 2011/453/EL, millega võetakse vastu liikmesriikide aruandlust käsitlevad suunised vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2010/40/EL (ELT L 193, 23.7.2011, lk 48). Komisjoni 12. veebruari 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/209 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/40/EL (mis käsitleb raamistikku intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtmiseks maanteetranspordis ja liideste jaoks teiste transpordiliikidega) toetava standardimistaotluse kohta Euroopa standardiorganisatsioonile seoses linnaalade intelligentsete transpordisüsteemidega (ELT L 39, 16.2.2016, lk 48). Komisjoni 26. novembri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 305/2013, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/40/EL seoses koostalitlusvõimelise automaatse hädaabikõne (eCall) ühtlustatud kasutuselevõtuga kogu ELis (ELT L 91, 3.4.2013, lk 1). Komisjoni 15. mai 2013. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 885/2013, millega täiendatakse intelligentseid transpordisüsteeme käsitlevat Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/40/EL seoses veoautodele ja tarbesõidukitele ettenähtud turvalisi parkimiskohti käsitleva teabeteenuse osutamisega (ELT L 247, 18.9.2013, lk 1). Komisjoni 15. mai 2013. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 886/2013, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/40/EL, sätestades kasutajatele liiklusohutusega seotud minimaalse üldise liiklusteabe võimalusel tasuta edastamisega seotud andmed ja korra (ELT L 247, 18.9.2013, lk 6). Komisjoni 18. detsembri 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/962, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/40/EL kogu ELis reaalajas saadava liiklusteabe teenuste pakkumise osas (ELT L 157, 23.6.2015, lk 21). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta otsus nr 585/2014/EL koostalitlusvõimelise ELi-ülese eCall-teenuse kasutuselevõtu kohta (ELT L 164, 3.6.2014, lk 6).
Maanteemaksusüsteemid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/52/EÜ ühenduse elektroonilise maanteemaksu koostalitlusvõime kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 124). Komisjoni 6. oktoobri 2009. aasta otsus 2009/750/EÜ Euroopa elektroonilise maksukogumisteenuse määratluse ja tehniliste elementide kohta (ELT L 268, 13.10.2009, lk 11).
Tüübikinnitus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/46/EÜ, millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kinnituse kohta (raamdirektiiv) (ELT L 263, 9.10.2007, lk 1).

I.4 LISA

MERETRASPORDI SUHTES KOHALDATAVAD EESKIRJAD

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide kohaldatavaid sätteid kohaldatakse kooskõlas põhilepinguga ja horisontaalkohandusi käsitleva II lisaga, kui käesolevas lisas või I–VI protokollis ei ole sätestatud teisiti. Vajaduse korral on õigusakti kohandused sätestatud iga õigusakti järel.

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide puhul on viidatud nende viimasele muudetud versioonile.

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Merenduspoliitika	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1255/2011, millega kehtestatakse integreeritud merenduspoliitika edasiarendamist toetav programm (ELT L 132, 5.12.2011, lk 1).
Turulepääs	Nõukogu 7. detsembri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 3577/92 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž) (EÜT L 364, 12.12.1992, lk 7). Nõukogu 22. detsembri 1986. aasta määrus (EMÜ) nr 4055/86 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta liikmesriikide ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelises mereveos (EÜT L 378, 31.12.1986, lk 1). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 789/2004, mis käsitleb kauba- ja reisilaevade ümberregistreerimist ühest ühenduse registrist teise ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 613/91 (ELT L 138, 30.4.2004, lk 19). Nõukogu 22. detsembri 1986. aasta määrus (EMÜ) nr 4058/86 kooskõlastatud tegevuse kohta ookeanikaubanduses vaba juurdepääsu tagamiseks mereveostele, (EÜT L 378, 31.12.1986, lk 21).
Rahvusvahelised suhted	Nõukogu 22. detsembri 1986. aasta määrus (EMÜ) nr 4057/86 ebaõiglase hinnakujunduse kohta meretranspordis (EÜT L 378, 31.12.1986, lk 14).
Rahvusvahelised lepingud	Nõukogu 12. detsembri 2011. aasta otsus 2012/22/EL, milles käsitletakse Euroopa Liidu ühinemist reisijate ja nende pagasi mereveo 1974. aasta Ateena konventsiooni 2002. aasta protokolliga, välja arvatud selle artiklitega 10 ja 11 (ELT L 8, 12.1.2012, lk 1). Nõukogu 12. detsembri 2011. aasta otsus 2012/23/EL, milles käsitletakse Euroopa Liidu ühinemist reisijate ja nende pagasi mereveo 1974. aasta Ateena konventsiooni 2002. aasta protokolliga, välja arvatud selle artiklitega 10 ja 11 (ELT L 8, 12.1.2012, lk 13).
Laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevad organisatsioonid – tunnustatud organisatsioonid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/15/EÜ laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ja veeteede ametite vastavat tegevust käsitlevate ühiste eeskirjade ja standardite kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 47). Komisjoni 16. juuni 2009. aasta otsus 2009/491/EÜ kriteeriumide kohta, mille põhjal otsustatakse, kas lipuriigi nimel tegutseva organisatsiooni tegevust võib käsitada meresõiduohutust ning keskkonda lubamatult ohustavana (ELT L 162, 25.6.2009, lk 6). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 11). Komisjoni 18. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 788/2014, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad trahvide ja perioodiliste karistumaksete määramise ning laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide tunnustuse tühistamise kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 391/2009 artiklitega 6 ja 7 (ELT L 214, 19.7.2014, lk 12).
Lipuriik	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/21/EÜ lipuriigi nõuete täitmise kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 132).
Sadamariigi kontroll	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/16/EÜ, mis käsitleb sadamariigi kontrolli (ELT L 131, 28.5.2009, lk 57).

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Laevaliikluse seire	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/59/EÜ, millega luuakse ühenduse laevaliikluse seire- ja teabesüsteem ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/75/EMÜ (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 10).
Meresõiduohutuse korraldamise rahvusvaheline koodeks	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2006. aasta määrus (EÜ) nr 336/2006, mis käsitleb meresõiduohutuse korraldamise rahvusvahelise koodeksi rakendamist ühenduse piires ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 3051/95 (ELT L 64, 4.3.2006, lk 1).
Teavitusformaalsused	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/65/EL, milles käsitletakse liikmesriikide sadamatesse sisenevate ja neist väljuvate laevade teavitusformaalsusi ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/6/EÜ (ELT L 283, 29.10.2010, lk 1).
Laevavarustus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/90/EL, milles käsitletakse laevavarustust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/98/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 146).
Reisilaevad	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. aprilli 2003. aasta direktiiv 2003/25/EÜ ro-ro reisiparvlaevade täpsemate püstuvusnõuete kohta (ELT L 123, 17.5.2003, lk 22). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 392/2009 reisijate meritsi vedajate vastutuse kohta õnnetusjuhtumite korral (ELT L 131, 28.5.2009, lk 24). Nõukogu 18. juuni 1998. aasta direktiiv 98/41/EÜ ühenduse liikmesriikide sadamatesse või sadamatest liiklevate reisilaevade pardal olevate isikute registreerimise kohta (EÜT L 188, 2.7.1998, lk 35). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiv 2009/45/EÜ reisilaevade ohutusseeskirjade ja -nõuete kohta (ELT L 163, 5.6.2009, lk 1). Nõukogu 29. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/35/EÜ regulaarselt liiklevate ro-ro-reisiparvlaevade ja kiirreisilaevade ohutu käitamise kohustuslike kontrollimiste korra kohta (EÜT L 138, 1.6.1999, lk 1).
Kalapüügilaevalade ohutus	Nõukogu 11. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/70/EÜ, millega kehtestatakse vähemalt 24 meetri pikkustele kalalaevadele ühtne ohutuskord (EÜT L 34, 9.2.1998, lk 1).
Naftatankerid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2012. aasta määrus (EL) nr 530/2012 topeltpõhja ja -parraste või samaväärsete konstruktsiooninõuete kiirendatud järkjärgulise kasutuselevõtu kohta ühekordse põhja ja parrastega naftatankerite puhul (ELT L 172, 30.6.2012, lk 3).
Puistlastilaevad	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/96/EÜ, millega kehtestatakse puistlastilaevade ohutu lastimise ja lossimise ühtlustatud nõuded ja protseduurid (EÜT L 13, 16.1.2002, lk 9).
Õnnetusjuhtumite uurimine	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/18/EÜ, millega kehtestatakse meretranspordi sektoris toimunud õnnetusjuhtumite juurduse põhimõtted ning muudetakse nõukogu direktiivi 1999/35/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/59/EÜ (ELT L 131, 28.5.2009, lk 114). Komisjoni 5. juuli 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 651/2011, millega võetakse vastu liikmesriikide ja komisjoni vahelises koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/18/EÜ artikli 10 alusel kehtestatud alalise koostööraamistiku töökord (ELT L 177, 6.7.2011, lk 18). Komisjoni 9. detsembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1286/2011, millega võetakse vastu laevaõnnetuste ja ohtlike juhtumite juurduse ühine metoodika, mis on välja töötatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/18/EÜ artikli 5 lõikele 4 (ELT L 328, 10.12.2011, lk 36).
Kindlustus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/20/EÜ laevaomanike kindlustuse kohta merinõuete korral (ELT L 131, 28.5.2009, lk 128).

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Laevade põhjustatud reostus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest (ELT L 255, 30.9.2005, lk 11).
Laevade tekitatud heide	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/59/EÜ laevaheitmete ja lastijäätmete vastuvõtmise seadmete kohta sadamates (EÜT L 332, 28.12.2000, lk 81).
Tinaorgaanilised ühendid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. aprilli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 782/2003 tinaorgaaniliste ühendite keelamise kohta laevade puhul (ELT L 115, 9.5.2003, lk 1).
Meresõidu turvalisus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 725/2004 laevade ja sadamarajatiste turvalisuse tugevdamise kohta (ELT L 129, 29.4.2004, lk 6). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/65/EÜ sadamate turvalisuse tugevdamise kohta (ELT L 310, 25.11.2005, lk 28). Komisjoni 9. aprilli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 324/2008, millega kehtestatakse meresõidu-turvalisuse alaste komisjoni kontrollide läbiviimise uuendatud kord (ELT L 98, 10.4.2008, lk 5).
Meremeeste koolitus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/106/EÜ meremeeste väljaõppe miinimumtaseme kohta (uuestisõnastamine), (ELT L 323, 3.12.2008, lk 33). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/45/EÜ, mis käsitleb liikmesriikide poolt välja antud meremeeste tunnistuste vastastikust tunnustamist (ELT L 255, 30.9.2005, lk 160).
Sotsiaalsed aspektid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta direktiiv 2013/54/EL 2006. aasta meretöönormide konventsiooni järgimise ja täitmise tagamisega seotud lipuriigi kohustuste kohta (ELT L 329, 10.12.2013, lk 1). Nõukogu 21. juuni 1999. aasta direktiiv 1999/63/EÜ, milles käsitletakse Euroopa Ühenduse Reederite Ühingu (ECSA) ja Euroopa Liidu Transporditöölise Ametiühingute Liidu (FST) sõlmitud kokkulepet meremeeste tööaja korralduse kohta (EÜT L 167, 2.7.1999, lk 33). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsember 1999. aasta direktiiv 1999/95/EÜ, milles käsitletakse meremeeste tööaega reguleerivate sätete täitmist ühenduse sadamates peatuvatel laevadel (EÜT L 14, 20.1.2000, lk 29). Nõukogu 16. veebruari 2009. aasta direktiiv 2009/13/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Ühenduse Reederite Ühingu (ECSA) ja Euroopa Liidu Transporditöölise Ametiühingute Liidu (ETF) sõlmitud kokkulepet 2006. aasta meretöönormide konventsiooni kohta ja muudetakse direktiivi 1999/63/EÜ (ELT L 124, 20.5.2009, lk 30). Nõukogu 31. märtsi 1992. aasta direktiiv 92/29/EMÜ ohutuse ja tervishoiu miinimumnõuete kohta, et osutada paremaid raviteenuseid laevadel (ELT L 113, 30.4.1992, lk 19).
Mere- ja siseveeteed	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1177/2010, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 334, 17.12.2010, lk 1).
Transporditavad surve-seadmed	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. juuni 2010. aasta direktiiv 2010/35/EL transporditavate surve-seadmete kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 76/767/EMÜ, 84/525/EMÜ, 84/526/EMÜ, 84/527/EMÜ ja 1999/36/EÜ (ELT L 165, 30.6.2010, lk 1).
Euroopa Meresõiduohutuse Aamet	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Aamet (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 1).
COSS laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja meresõiduohutuse komitee	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2099/2002, millega asutatakse laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja meresõiduohutuse komitee (COSS) ning muudetakse määrusi, mis käsitlevad laevade põhjustatud merereostuse vältimist ja meresõiduohutust (EÜT L 324, 29.11.2002, lk 1).

I.5 LISA

SISEVEETRANSPORDI SUHTES KOHALDATAVAD EESKIRJAD

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide kohaldatavaid sätteid kohaldatakse kooskõlas põhilepinguga ja horisontaalkohandusi käsitleva II lisaga, kui käesolevas lisas või I–VI protokollis ei ole sätestatud teisiti. Vajaduse korral on õigusakti kohandused sätestatud iga õigusakti järel.

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide puhul on viidatud nende viimasele muudetud versioonile.

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Turulepääs	Nõukogu 8. juuli 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1356/96 liikmesriikidevahelise kaupade ja reisijate siseveetranspordi suhtes kohaldatavate ühiste eeskirjade kohta selliste veoteenuste osutamise vabaduse kehtestamiseks (EÜT L 175, 13.7.1996, lk 7). Nõukogu 16. detsembri 1991. aasta määrus (EMÜ) nr 3921/91, millega nähakse ette tingimused, mille alusel mitteresidendist vedajad võivad vedada liikmesriigi siseveeteedel kaupu või reisijaid (EÜT L 373, 31.12.1991, lk 1). Nõukogu 29. märtsi 1999. aasta määrus (EÜ) nr 718/99, mis käsitleb ühenduse laevastiku mahutavuse poliitikat siseveetranspordi edendamiseks (EÜT L 90, 2.4.1999, lk 1). Nõukogu 19. novembri 1996. aasta direktiiv 96/75/EÜ, mis käsitleb riigisisese ja rahvusvahelises siseveetranspordis prahtimise ja hinnakujunduse süsteemi ühenduses (EÜT L 304, 27.11.1996, lk 12). Nõukogu 17. oktoobri 1985. aasta määrus (EMÜ) nr 2919/85, millega nähakse ette tingimused juurdepääsuks Reini laevaliikluse muudetud konventsioonil põhinevale Reini navigatsioonile kuuluvate laevadega seotud korrale (EÜT L 280, 22.10.1985, lk 4).
Juurdepääs tegevusalale	Nõukogu 9. novembri 1987. aasta direktiiv (EMÜ) nr 87/540 juurdepääsu kohta veeteekaubaveo-ettevõtja tegevusalale siseriiklikus ja rahvusvahelises veonduses ning selle tegevusala diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse tunnustamise kohta (EÜT L 322, 12.11.1987, lk 20).
Laevajuhitunnistused	Nõukogu 16. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/672/EMÜ siseveeteedel kauba- ja reisijateveo siseriiklike laevajuhitunnistuste vastastikuse tunnustamise kohta (EÜT L 377, 31.12.1991, lk 48). Nõukogu 23. juuli 1996. aasta direktiiv 96/50/EÜ siseveeteedel kauba- ja reisijateveo siseriiklike laevajuhitunnistuste saamise tingimuste ühtlustamise kohta ühenduses (EÜT L 235, 17.9.1996, lk 31).
Ohutusnõuded / tehnilised nõuded	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/100/EÜ siseveelaevade sõidukõlblikkuse tunnistuste vastastikuse tunnustamise kohta (ELT L 259, 2.10.2009, lk 8). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1629, millega kehtestatakse siseveelaevade tehnilised nõuded, muudetakse direktiivi 2009/100/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/87/EÜ (ELT L 252, 16.9.2016, lk 118). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/87/EÜ, millega kehtestatakse siseveelaevade tehnilised nõuded ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 82/714/EMÜ (ELT L 389, 30.12.2006, lk 1). (vt direktiivi (EL) 2016/1629 artikkel 38).
Ohtlike kaupade sisevedu	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (ELT L 260, 30.9.2008, lk 13).
Jõeteabeteenused (RIS)	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/44/EÜ ühtlustatud jõeteabeteenuste kohta ühenduse siseveeteedel (ELT L 255, 30.9.2005, lk 152). Komisjoni 10. septembri 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 909/2013, milles käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2005/44/EÜ osutatud siseveelaevanduse elektrooniliste kaartide kuvamis- ja teabesüsteemi (sisevee-ECDIS) tehnilisi kirjeldusi (ELT L 258, 28.9.2013, lk 1).

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
	Komisjoni 25. jaanuari 2010. aasta määrus (EL) nr 164/2010, millega määratletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/44/EÜ (ühtlustatud jõteabeteenuste kohta ühenduse siseveeteedel) artiklis 5 osutatud elektroonilise laevadest teatamise tehnilised kirjeldused siseveelaevanduses (ELT L 57, 6.3.2010, lk 1). Komisjoni 22. märtsi 2007. aasta määrus (EÜ) nr 416/2007, milles käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi nr 2005/44/EÜ (ühtlustatud jõteabeteenuste kohta ühenduse siseveeteedel) artiklis 5 osutatud kipritele edastatavate teadete tehnilisi kirjeldusi (ELT L 105, 23.4.2007, lk 88). Komisjoni 13. märtsi 2007. aasta määrus (EÜ) nr 415/2007, milles käsitletakse laevade liikumistee kindlakstegemise ja jälgimise süsteemide tehnilisi kirjeldusi, millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/44/EÜ (ühtlustatud jõteabeteenuste kohta ühenduse siseveeteedel) artiklis 5 (ELT L 105, 23.4.2007, lk 35). Komisjoni 13. märtsi 2007. aasta määrus (EÜ) nr 414/2007, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/44/EÜ (ühtlustatud jõteabeteenuste kohta ühenduse siseveeteedel) artiklis 5 osutatud tehnilisi suuniseid jõteabeteenuste kavandamiseks, rakendamiseks ja tegelikuks kasutamiseks (ELT L 105, 23.4.2007, lk 1).
Keskkond	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/30/EÜ, millega muudetakse direktiivi 98/70/EÜ seoses bensiini, diislikütuse ja gaasiõli spetsifikatsioonidega ja kehtestatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste järelevalve ja vähendamise mehhanism ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 1999/32/EÜ seoses siseveelaevades kasutatava kütuse spetsifikatsioonidega ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 92/12/EÜ (ELT L 140, 5.6.2009, lk 88). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1628, mis käsitleb väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sisepõlemismootorite gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste heite piirnorme ja tüübikinnitusega seotud nõudeid, millega muudetakse määruseid (EL) nr 1024/2012 ja (EL) nr 167/2013 ning muudetakse direktiivi 97/68/EÜ ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L 252, 16.9.2016, lk 53).
	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/68/EÜ väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele paigaldatavate sisepõlemismootorite heitgaaside ja tahkete heitmete vähendamise meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 59, 27.2.1998, lk 1). (vt määruse (EL) 2016/1628 artiklit 64) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/26/EÜ, millega muudetakse direktiivi 97/68/EÜ väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele paigaldatavate sisepõlemismootorite heitgaaside ja tahkete heitmete vähendamise meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 146, 30.4.2004, lk 1).
Mere- ja siseveeteed	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1177/2010, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 334, 17.12.2010, lk 1).

I.6 LISA

TRANSPORDISEKTORI SUHTES KOHALDATAVAD KESKKONNAEESKIRJAD

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide kohaldatavaid sätteid kohaldatakse kooskõlas põhilepinguga ja horisontaalkohandusi käsitleva II lisaga, kui käesolevas lisas või I–VI protokollis ei ole sätestatud teisiti. Vajaduse korral on õigusakti kohandused sätestatud iga õigusakti järel.

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide puhul on viidatud nende viimasele muudetud versioonile.

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Mõju hindamine	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1), ja piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsioon (ESPOO konventsioon). Kõigi lepingu kohaldamisalasse kuuluvate projektide kohta koostatakse ELi standarditele vastav keskkonnamõju hinnang. Lisaks tuleks piiriüleste aspektidega tegeleda vastavalt Espoo konventsiooni nõuetele. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30). ja Espoo konventsiooni keskkonnamõju strateegilise hindamise protokoll. Kõik transpordivaldkonna kavade ja programmide kohta koostatakse võimaluse korral keskkonnamõju hinnang, mis sarnaneb keskkonnamõju strateegilise hindamise direktiivis ettenähtule. Lisaks tuleks piiriüleste aspektidega tegeleda vastavalt Espoo konventsiooni keskkonnamõju strateegilise hindamise protokollis nõuetele.
Kaitse	Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7). Kui projekt mõjutab tõenäoliselt looduskaitsealasid, siis korraldatakse asjakohane looduskaitsealane hindamine, mis on võrdväärne elupaikade direktiivi artiklis 6 ettenähtuga.
Kütused	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1998. aasta direktiiv 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi ning nõukogu direktiivi 93/12/EMÜ muutmise kohta (EÜT L 350, 28.12.1998, lk 58). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/802, mis käsitleb väävlisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes (ELT L 132, 21.5.2016, lk 58).
Veepoliitika	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1). Kõik laevandusega seotud transpordiprojektid, mis kuuluvad käesoleva lepingu kohaldamisalasse, tuleks koostada ja rakendada vastavalt veepoliitika raamdirektiivi artikli 4 lõike 7 sätetele. Kõik laevandusega seotud transpordiprojektid, mis kuuluvad käesoleva lepingu kohaldamisalasse, tuleks võimaluse korral teostada kooskõlas ühisavaldusega laevaliikluse ja keskkonnakaitse kohta Doonau jõgikonnas, mille on heaks kiitnud Doonau jõe kaitse rahvusvaheline komisjon, Doonau komisjon ja Sava komisjon.

I.7 LISA

TRANSPORDISEKTORI SUHTES KOHALDATAVAD RIIGIHANKE-EESKIRJAD

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide kohaldatavaid sätteid kohaldatakse kooskõlas põhilepinguga ja horisontaalkohandusi käsitleva II lisaga, kui käesolevas lisas või I–VI protokollis ei ole sätestatud teisiti. Vajaduse korral on õigusakti kohandused sätestatud iga õigusakti järel.

Järgmiste Euroopa Liidu õigusaktide puhul on viidatud nende viimasele muudetud versioonile.

Reguleeritav valdkond	Õigusaktid
Läbivaatamise kord	Nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiiv 89/665/EMÜ riiklike tarne- ja ehitustöölepingute sõlmimise läbivaatamise korra kohaldamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 33). Nõukogu 25. veebruari 1992. aasta direktiiv 92/13/EMÜ veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate üksuste hankemenetlusi käsitlevate ühenduse eeskirjade kohaldamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 76, 23.3.1992, lk 14).
Hankemenetlused	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65). Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243). Komisjoni 11. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/1986, millega kehtestatakse riigihankega seotud teadete tüüpvormid ja tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 842/2011 (ELT L 296, 12.11.2015, lk 1).
Avalikud teenused	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 (ELT L 315, 3.12.2007, lk 1).

II LISA

HORISONTAALKOHANDUSED JA KONKREETNE MENETLUSKORD

I lisas loetletud õigusaktide sätteid kohaldatakse kooskõlas põhilepingu ja käesoleva lisa punktidega 1–3, kui I lisas ei ole sätestatud teisiti. Konkreetsed kohandused, mis tuleb üksikutesse õigusaktidesse teha, on sätestatud I lisas.

Lepingut kohaldatakse käesoleva lisa punktides 4 ja 6 sätestatud menetluskorra kohaselt.

1. ÕIGUSAKTIDE SISSEJUHATAVAD OSAD

Loetletud õigusaktide preambuleid käesoleva lepingu kohaldamisel ei kohandata. Neid arvestatakse lepingu raames niivõrd, kui võrd on vajalik kõnealustes õigusaktides sisalduvate sätete nõuetekohaseks tõlgendamiseks ja kohaldamiseks.

2. ÕIGUSAKTIDES KASUTATAVAD SPETSIFIILISED MÕISTED

Järgmised mõisted, mida on kasutatud I lisas loetletud õigusaktides, asendatakse järgmiselt:

- a) mõisted „Euroopa Ühendus“, „ühendus“, „Euroopa Liit“ ja „liit“ asendatakse mõistega „transpordiühenduse territoorium“;
- b) mõisted „ühenduse õigus“, „ühenduse õigusaktid“, „ühenduse vahendid“, „liidu õigus“, „liidu õigusaktid“, „liidu vahendid“ ja „leping“, kui see viitab Euroopa Liidu lepingule või Euroopa Liidu toimimise lepingule, asendatakse mõistega „transpordiühenduse asutamise leping“;
- c) mõiste „raudteetaristu“ asendatakse mõistega „transpordiühenduse territooriumi raudteetaristu“;
- d) mõiste „maanteetaristu“ asendatakse mõistega „transpordiühenduse territooriumi maanteetaristu“;
- e) mõiste „lennujaamataristu“ asendatakse mõistega „transpordiühenduse territooriumi lennujaamataristu“;
- f) mõiste „siseveeteetaristu“ asendatakse mõistega „transpordiühenduse territooriumi siseveeteetaristu“;
- g) mõiste „Euroopa Ühenduste Teataja“ või „Euroopa Liidu Teataja“ asendatakse mõistega „lepinguosaliste ametlikud väljaanded“.

3. VIITED LIIKMESRIIKIDELE

Ilma et see piiraks käesoleva lisa punkti 4 kohaldamist, loetakse, et I lisas nimetatud õigusaktides sisalduvad viited „liikmesriigile“ või „liikmesriikidele“ hõlmavad lisaks ELi liikmesriikidele ka Kagu-Euroopa lepinguosalisi.

4. EUROOPA LIIDU KOMITEESID JA KAGU-EUROOPA LEPINGUOSALISTEGA KONSULTEERIMIST KÄSITLEVAD SÄTTED

Euroopa Komisjon konsulteerib Kagu-Euroopa lepinguosaliste ekspertidega, kellele antakse võimalus esitada oma nõuanded iga kord, kui I lisas loetletud õigusaktidega on ette nähtud Euroopa Komisjoni konsultatsioonid Euroopa Liidu komiteedega ning võimalus esitada oma nõuandeid või arvamusi.

Iga konsultatsioon koosneb ühest koosolekust, mida juhatab Euroopa Komisjon, ning see toimub piirkondliku juhtimiskomitee raames Euroopa Komisjoni kutsel enne konsultatsioone asjakohase Euroopa Liidu komiteega. Euroopa Komisjon edastab igale Kagu-Euroopa lepinguosalisele kogu vajaliku teabe vähemalt kaks nädalat enne istungit, kui asjaolud ei tingi lühemat etteteadamisaega.

Kagu-Euroopa lepinguosalistel palutakse esitada oma seisukohad Euroopa Komisjonile. Euroopa Komisjon võtab Kagu-Euroopa lepinguosaliste nõuandeid nõuetekohaselt arvesse.

Eespool nimetatud sätted ei kehti lepingus sätestatud konkurentsieeskirjade kohaldamisel; sel juhul kehtib III lisas sätestatud konsulteerimiskord.

5. KOOSTÖÖ JA TEABEVAHETUS

Lepinguosaliste pädevate asutuste asjakohaste volituste kasutamise hõlbustamiseks vahetavad need asutused taotluse korral vastastikku teavet, mis on vajalik lepingu nõuetekohaseks toimimiseks.

6. VIIDE KEELTELE

Lepingu kohaldamisalas kehtestatud menetlustes ja ilma et see piiraks IV lisa kohaldamist, on lepinguosalistel õigus kasutada Euroopa Liidu institutsioonide või teiste lepinguosaliste ametlikke keeli. Siiski on lepinguosalised teadlikud, et inglise keele kasutamine hõlbustab kõnealuseid menetlusi. Kui ametlikus dokumendis kasutatakse keelt, mis ei ole Euroopa Liidu institutsioonide ametlik keel, tuleb samal ajal esitada tõlge mõnda Euroopa Liidu institutsioonide ametlikku keelde, võttes arvesse eelmises lauses sätestatut. Kui lepinguosaline kavatseb suulises menetluses kasutada keelt, mis ei ole Euroopa Liidu institutsioonide ametlik keel, peab see lepinguosaline tagama sünkroontõlke.

III LISA

PÕHILEPINGU ARTIKLIS 17 OSUTATUD KONKURENTSI- JA RIIGIABIEESKIRJAD*Artikkel 1***Riigimonopolid**

Kagu-Euroopa lepinguosaline kohandab järk-järgult kaubanduslikke riigimonopole selle tagamiseks, et käesoleva lepingu asjaomaste Kagu-Euroopa lepinguosaliste üleminekumeetmeid käsitlevas lepingu protokollis osutatud teise perioodi lõpuks ei esine kaupade hankimis- ja turustamistingimuste osas lepinguosaliste kodanike diskrimineerimist. Piirkondlikku juhtimiskomiteed teavitatakse selle eesmärgi saavutamiseks võetud meetmetest.

*Artikkel 2***Riigiabi- ja konkurentsialaste õigusaktide ühtlustamine**

1. Lepinguosalisel tunnistavad, et on tähtis ühtlustada Kagu-Euroopa lepinguosaliste riigiabi- ja konkurentsialased kehtivad õigusaktid Euroopa Liidu omadega. Kagu-Euroopa lepinguosalisel püüavad tagada, et nende kehtivad ja tulevased õigusaktid, mis käsitlevad riigiabi ja konkurentsi, ühtlustatakse järk-järgult õigustikuga.

2. Ühtlustamine algab lepingu jõustumisest ning laieneb asjaomaste Kagu-Euroopa lepinguosaliste üleminekumeetmeid käsitlevas lepingu protokollis osutatud teise perioodi lõpuks järk-järgult Euroopa Liidu riigiabi- ja konkurentsialaste elementidele, millele osutatakse käesolevas lisas. Asjaomane Kagu-Euroopa lepinguosaline määrab Euroopa Komisjoniga sõlmivate kokkulepetega kindlaks ka õigusaktide ühtlustamise jälgimise ja täitmise tagamise korra.

*Artikkel 3***Konkurentsieeskirjad ja muud majandussätted**

1. Järgmised tavad on vastuolus lepingu nõuetekohase toimimisega, kui need võivad mõjutada kaubandust kahe või enama lepinguosalise vahel:

- a) kõik sellised ettevõtjatevahelised lepingud, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mille eesmärgiks või tagajärjeks on konkurentsi takistamine, piiramine või moonutamine;
- b) ühe või mitme ettevõtja turgu valitseva seisundi kuritarvitamine lepinguosaliste territooriumil või selle olulisel osal;
- c) riigiabi, mis moonutab või ähvardab moonutada konkurentsi, soosides teatavaid ettevõtjaid või tooteid.

2. Igasugust käesoleva artikli sätetega vastuolus olevat tegevust hinnatakse Euroopa Liidus kohaldatavate konkurentsieeskirjade, eriti Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 93, 101, 102, 106, 107 ja 108 ning Euroopa Liidu institutsioonide vastuvõetud tõlgendavate dokumentide kohaldamisest tulenevate kriteeriumide põhjal.

3. Kagu-Euroopa iga lepinguosaline tagab, et oma tegevuses sõltumatule riigiasutusele antakse volitused, mis on vajalikud lõike 1 punktide a ja b täielikuks kohaldamiseks seoses eraõiguslike ja avalik-õiguslike ettevõtjate ja selliste ettevõtjatega, kellele on antud erioigused.

4. Kagu-Euroopa iga lepinguosaline määrab või asutab oma tegevuses sõltumatu asutuse, millele antakse lõike 1 punkti c sätete täielikuks kohaldamiseks vajalikud volitused. Nimetatud asutusel on muu hulgas volitused kiita heaks riigiabikavasid ja üksikabi vastavalt lõikele 2 ning nõuda ebaseaduslikult antud riigiabi tagastamist.

5. Iga lepinguosaline tagab riigiabi läbipaistvuse muu hulgas sellega, et esitab teistele lepinguosalistele korralise aasta-aruande või sellega võrdväärse dokumendi, järgides riigiabi käsitlevas Euroopa Liidu ülevaates kirjeldatud metoodikat ja esitusviisi. Ühe lepinguosalise taotlusel annab teine lepinguosaline teavet teatavate riigiabi üksikjuhtude kohta.
 6. Kagu-Euroopa iga lepinguosaline koostab enne lõikes 4 nimetatud asutuse loomist algatatud abiprogrammide täieliku nimistu ning viib sellised abiprogrammid vastavusse lõikes 2 nimetatud kriteeriumidega.
 7.
 - a) Lõike 1 punkti c kohaldamisel tunnistavad lepinguosalsed, et Kagu-Euroopa lepinguosalise üleminekumeetmeid käsitlevas lepingu protokollis osutatud perioodide jooksul võetakse asjaomase Kagu-Euroopa lepinguosalisele antud riigiabi hindamisel arvesse asjaolu, et see Kagu-Euroopa lepinguosaline on võrdsustatud selliste Euroopa Liidu piirkondadega, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus, nagu on osutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis a.
 - b) Kagu-Euroopa lepinguosalise üleminekumeetmeid käsitlevas lepingu protokollis osutatud esimese perioodi lõpuks esitab kõnealune osaline Euroopa Komisjonile NUTS II tasemel ühtlustatud arvandmed, mis käsitlevad SKPd inimese kohta. Lõikes 4 nimetatud asutus ja Euroopa Komisjon hindavad seejärel üheskoos Kagu-Euroopa asjaomase lepinguosalise piirkondade abikõlblikkust ja sellega seotud abi ülemmäära, et koostada piirkondliku abi kaart vastavalt asjakohastele liidu suunistele.
 8. Kui üks lepinguosaline leiab, et teatav tegevus ei ole kooskõlas lõikega 1, võib ta võtta vajalikud meetmed pärast konsulteerimist piirkondlikus juhtimiskomitees või 30 tööpäeva jooksul pärast sellise konsultatsiooni taotlemist.
 9. Lepinguosalsed vahetavad teavet, võttes arvesse piiranguid, mis tulenevad ameti- ja ärisaladuse hoidmise nõudest.
-

IV LISA

HAGI ESITAMINE EUROOPA LIIDU KOHTULE

1. Põhilepingu artikliga 19 seotud üldpõhimõtted

1. Euroopa Liidu Kohtu (edaspidi „Euroopa Kohus“) põhikirja sätteid ja kodukorra sätteid, mis on seotud eelotsusetaotlustega, kohaldatakse võimaluse korral eelotsusetaotluste suhtes, mille on esitanud Kagu-Euroopa lepinguosalise kohus põhilepingu artikli 19 alusel.
2. Kagu-Euroopa lepinguosalistel on käesoleva lepingu kohaldamisalas ELi liikmesriikidega samad õigused esitada märkusi Euroopa Kohtule.

2. Põhilepingu artikliga 19 ette nähtud menetluse ulatus ja selle kohaldamise üksikasjad

1. Kui Kagu-Euroopa lepinguosaline võtab vastavalt põhilepingu artikli 19 lõikele 2 vastu otsuse Euroopa Kohtule esitatavate taotluste ulatuse ja üksikasjade kohta, täpsustatakse selles otsuses, kas:
 - a) kõnealuse lepinguosalise mis tahes kohus, kelle otsuste peale ei saa siseriikliku õiguse järgi edasi kaevata, taotleb Euroopa Kohtult, et see teeks eelotsuse kohtuasja käigus esile kerkinud küsimuse kohta, mis käsitleb käesoleva lepingu või põhilepingu artiklis 19 osutatud sätte kehtivust või tõlgendamist, kui see kohus leiab, et kõnealune küsimus on vaja lahendada selleks, et ta saaks teha otsuse, või
 - b) kõnealuse lepinguosalise mis tahes kohus võib taotleda Euroopa Kohtult, et see teeks eelotsuse kohtuasja käigus üleskerkinud küsimuse kohta, mis käsitleb käesoleva lepingu või põhilepingu artiklis 19 osutatud sätte kehtivust või tõlgendamist, kui see kohus leiab, et kõnealune küsimus on vaja lahendada selleks, et ta saaks teha otsuse.
2. Põhilepingu artikli 19 kohaldamise üksikasjad tuginevad põhimõtetele, mis on esitatud Euroopa Kohtu toimimist reguleerivates sätetes, sealhulgas Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu asjakohastes sätetes, Euroopa Kohtu põhikirjas ja kodukorras ning praktikas. Kui Kagu-Euroopa lepinguosaline võtab vastu otsuse käesoleva sätte kohaldamise üksikasjalike eeskirjade kohta, arvestab ta ka Euroopa Kohtu poolt siseriiklikele kohtutele antavaid soovitusi seoses eelotsusemenetluse algatamisega.

3. Euroopa Kohtule põhilepingu artikli 37 lõike 3 kohaselt edastatud vaidlused

Euroopa Liidu Kohtu põhikirja sätteid ja kodukorra sätteid, mis käsitlevad vaidlusi, mis edastatakse kohtule vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 273, kohaldatakse vastavalt asjaoludele vaidluste suhtes, mis on kohtule edastatud kooskõlas põhilepingu artikli 37 lõikega 3.

4. Hagi esitamine Euroopa Kohtule ja keeled

Kagu-Euroopa lepinguosalistel on Euroopa Kohtu menetlustes, mis kuuluvad käesoleva lepingu kohaldamisalasse, õigus kasutada Euroopa Liidu institutsioonide või Kagu-Euroopa lepinguosaliste ametlikke keeli. Kui ametlikus dokumendis kasutatakse keelt, mis ei ole Euroopa Liidu institutsioonide ametlik keel, esitatakse samal ajal ka prantsuskeelne tõlge. Kui Kagu-Euroopa lepinguosaline kavatseb suulise menetluse korral kasutada keelt, mis ei ole Euroopa Liidu institutsioonide ametlik keel, peab ta tagama sünkroontõlke prantsuse keelde.

V LISA

SISSEMAKSED TRANSPORDIÜHENDUSE EELARVESSE

Lepinguosalised	Sissemakse protsendimäärana
Euroopa Liit	80,00
Albaania Vabariik	3,20
Bosnia ja Hertsegoviina	3,55
Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik	2,88
Kosovo *	2,57
Montenegro	2,38
Serbia Vabariik	5,42

Sissemakse on jaotatud kahte ossa: 80 % katab Euroopa Liit ja 20 % katab kuus Kagu-Euroopa lepinguosalist.

Kagu-Euroopa lepinguosaliste makstav 20 % suurune osa jaguneb osaliste vahel järgmiselt: iga lepinguosaline teeks eelarvesse sissemakse 2 % ulatuses ja ülejäänud 8 % jaotatakse kuue Kagu-Euroopa lepinguosalise vahel lähtuvalt nende SKP osakaalust Kagu-Euroopa lepinguosaliste kogu SKPs.

* See nimetus ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244(1999) ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

I PROTOKOLL

ÜLEMINEKUKORD ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU JA TEISELT POOLT ALBAANIA VABARIIGI VAHEL

I. Raudteetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Albaania Vabariik (edaspidi „Albaania“) on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates esimese üleminekuperioodi lõpust seni, kuni Albaania on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
3. Albaania võib esimese üleminekuperioodi lõpus taotleda, et Euroopa Komisjon hindaks edusamme põhilepingu artikli 40 kohaselt, pidades silmas võimalust liikuda otse turgude integreerimise etappi vastavalt põhilepingu artiklile 11.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks Albaania
 - a) on rakendanud kõik raudteealased õigusaktid, mis on sätestatud I lisas;
 - b) on teinud piisavalt edusamme põhilepingu artiklis 17 või III lisas (olenevalt sellest, kumb on kohaldatav) osutatud lepingus sisalduvate riigiabi- ja konkurentsieeskirjade rakendamisel.
2. Teise üleminekuperioodi lõpuks kohaldab Albaania käesolevat lepingut, sealhulgas kõiki raudteealaseid õigusakte ning lõikes 1 osutatud riigiabi- ja konkurentsieeskirju.

ARTIKKEL 3

1. Olenemata käesoleva lepingu artikli 1 lõikest 1 kohaldatakse järgmist:
 - a) esimesel üleminekuperioodil antakse Albaanias litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatele juurdepääs Albaania raudteetaristule;
 - b) teisel üleminekuperioodil lubatakse Albaanias litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatel teostada kõigi muude Kagu-Euroopa lepinguosaliste raudteetaristus liiklemise õigusi, mis on ette nähtud I lisas osutatud raudteealaste õigusaktidega.

II. Meretranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Albaania on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates esimese üleminekuperioodi lõpust seni, kuni Albaania on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks

- a) on Albaania rakendanud kõik meresõidulased õigusaktid, nagu on ette nähtud I lisas, välja arvatud määrus (EMÜ) nr 3577/92;
- b) Albaania kodanikel ja Albaanias asuvatel laevandusettevõtjatel on õigus korraldada merel reisijate- ja kaubavedu ühe liikmesriigi sadama ja mõne teise liikmesriigi või ELi-välise riigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende Albaania kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Albaanias, ja laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Albaaniat ja mida kontrollivad Albaania kodanikud, kui nende laevad on Albaania seaduste järgi Albaanias registrisse kantud.

Liidu laevaomanikel on samuti õigus korraldada merel reisijate- ja kaubavedu ELi liikmesriigi või Albaania sadama või kaldast eemal asuva rajatise ja ELi- või Albaania-välise sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende ELi liikmesriikide kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Euroopa Liidus, ja laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Euroopa Liitu ja mida kontrollivad ELi liikmesriigi kodanikud, kui nende laevad on selles ELi liikmesriigis tema seaduste järgi registrisse kantud.

2. Teise üleminekuperioodi lõpuks

- a) kohaldab Albaania käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
- b) liidu liikmesriigis või Albaanias registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse liikmesriigi või Albaania lipu all sõitvatele liidu laevaomanikele antakse õigus osutada Albaania territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

Samuti antakse ELi liikmesriigis või Albaanias registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse liikmesriigi või Albaania lipu all sõitvatele Albaania laevaomanikele õigus osutada kõigi ELi liikmesriikide territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

III. Siseveetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Albaania on täitnud kõik käesoleva jaotise artiklis 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

1. Üleminekuperioodi lõpuks

- a) kohaldab Albaania käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
 - b) on Albaanial õigus korraldada siseveeteedel reisijate- ja kaubavedu ühe liikmesriigi sadama ja mõne teise liikmesriigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel.
-

II PROTOKOLL

ÜLEMINEKUKORD ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU NING TEISELT POOLT BOSNIA JA HERTSEGOVIINA VAHEL

I. Raudteetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Bosnia ja Hertsegoviina on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates esimese üleminekuperioodi lõpust seni, kuni Bosnia ja Hertsegoviina on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
3. Bosnia ja Hertsegoviina võib esimese üleminekuperioodi lõpus taotleda, et Euroopa Komisjon hindaks edusamme põhilepingu artikli 40 kohaselt, pidades silmas võimalust liikuda otse turgude integreerimise etappi vastavalt põhilepingu artiklile 11.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks Bosnia ja Hertsegoviina
 - a) on rakendanud kõik raudteealased õigusaktid, mis on sätestatud I lisas;
 - b) on teinud piisavalt edusamme põhilepingu artiklis 17 või III lisas (olenevalt sellest, kumb on kohaldatav) osutatud lepingus sisalduvate riigiabi- ja konkurentsieeskirjade rakendamisel.
2. Teise üleminekuperioodi lõpuks kohaldab Bosnia ja Hertsegoviina käesolevat lepingut, sealhulgas kõiki raudteealaseid õigusakte ning lõikes 1 osutatud riigiabi- ja konkurentsieeskirju.

ARTIKKEL 3

1. Olenemata käesoleva lepingu artikli 1 lõikest 1 kohaldatakse järgmist:
 - a) esimesel üleminekuperioodil antakse Bosnias ja Hertsegoviinas litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatele juurdepääs Bosnia ja Hertsegoviina raudteetaristule;
 - b) teisel üleminekuperioodil lubatakse Bosnias ja Hertsegoviinas litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatel teostada kõigi muude Kagu-Euroopa lepinguosaliste raudteetaristus liiklemise õigusi, mis on ette nähtud I lisas osutatud raudteelaste õigusaktidega.

II. Meretranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Bosnia ja Hertsegoviina on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates esimese üleminekuperioodi lõpust seni, kuni Bosnia ja Hertsegoviina on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks

- a) on Bosnia ja Hertsegoviina rakendanud kõik meresõidulased õigusaktid, nagu on ette nähtud I lisas, välja arvatud määrus (EMÜ) nr 3577/92;
- b) Bosnia ja Hertsegoviina kodanikel ning Bosnias ja Hertsegoviinas asuvatel laevandusettevõtjatel on õigus korraldada merel reisijate- ja kaubavedu ühe liikmesriigi sadama ja mõne teise liikmesriigi või ELi-välise riigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende Bosnia ja Hertsegoviina kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Bosnias ja Hertsegoviinas, ning laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Bosniat ja Hertsegoviinat ning mida kontrollivad Bosnia ja Hertsegoviina kodanikud, kui nende laevad on Bosnia ja Hertsegoviina seaduste järgi Bosnias ja Hertsegoviinas registrisse kantud.

Liidu laevaomanikel on samuti õigus korraldada merel reisijate- ja kaubavedu ELi liikmesriigi või Bosnia ja Hertsegoviina sadama või kaldast eemal asuva rajatise ning ELi või Bosnia ja Hertsegoviina välise sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende ELi liikmesriikide kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Euroopa Liidus, ja laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Euroopa Liitu ja mida kontrollivad ELi liikmesriigi kodanikud, kui nende laevad on selles ELi liikmesriigis tema seaduste järgi registrisse kantud.

2. Teise üleminekuperioodi lõpuks

- a) kohaldab Bosnia ja Hertsegoviina käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
- b) liidu liikmesriigis või Bosnias ja Hertsegoviinas registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse ELi liikmesriigi või Bosnia ja Hertsegoviina lipu all sõitvatele liidu laevaomanikele antakse õigus osutada Bosnia ja Hertsegoviina territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

Samuti antakse ELi liikmesriigis või Bosnias ja Hertsegoviinas registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse ELi liikmesriigi või Bosnia ja Hertsegoviina lipu all sõitvatele Bosnia ja Hertsegoviina laevaomanikele antakse õigus osutada kõigi ELi liikmesriikide territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

III. Siseveetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Bosnia ja Hertsegoviina on täitnud kõik käesoleva jaotise artiklis 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

1. Üleminekuperioodi lõpuks

- a) kohaldab Bosnia ja Hertsegoviina käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
- b) on Bosniat ja Hertsegoviinal õigus korraldada siseveeteedel reisijate- ja kaubavedu ELi liikmesriigi sadama ja mõne teise liikmesriigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel.

III PROTOKOLL

ÜLEMINEKUKORD ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU JA TEISELT POOLT ENDISE JUGOSLAAVIA MAKEDOONIA VABARIIGI VAHEL

I. Raudteetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
3. Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik võib esimese üleminekuperioodi lõpus taotleda, et Euroopa Komisjon hindaks edusamme põhilepingu artikli 40 kohaselt, pidades silmas võimalust liikuda otse turgude integreerimise etappi vastavalt põhilepingu artiklile 11.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik
 - a) on rakendanud kõik raudteelased õigusaktid, mis on sätestatud I lisas;
 - b) on teinud piisavalt edusamme põhilepingu artiklis 17 või III lisas (olenevalt sellest, kumb on kohaldatav) osutatud lepingus sisalduvate riigiabi- ja konkurentsieeskirjade rakendamisel.
2. Teise üleminekuperioodi lõpuks kohaldab endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik käesolevat lepingut, sealhulgas kõiki raudteelaseid õigusakte ning lõikes 1 osutatud riigiabi- ja konkurentsieeskirju.

ARTIKKEL 3

1. Olenemata käesoleva lepingu artikli 1 lõikest 1 kohaldatakse järgmist:
 - a) esimesel üleminekuperioodil antakse endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatele juurdepääs endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi raudteetaristule;
 - b) teisel üleminekuperioodil lubatakse endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatel teostada kõigi muude Kagu-Euroopa lepinguosaliste raudteetaristus liiklemise õigusi, mis on ette nähtud I lisas osutatud raudteelaste õigusaktidega.

II. Meretranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

1. Esimese ülemineku perioodi lõpuks

- a) on endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik rakendanud kõik meresõidulased õigusaktid, nagu on ette nähtud I lisas, välja arvatud määrus (EMÜ) nr 3577/92;
- b) Endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi kodanikel ning endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis asuvatel laevandusettevõtjatel on õigus korraldada merel reisijate- ja kaubavedu ELi ühe liikmesriigi sadama ja ELi mõne teise liikmesriigi või ELi-välise riigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi kodanike puhul, kelle elukoht ei ole endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis, ning laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool endist Jugoslaavia Makedoonia vabariiki ning mida kontrollivad endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi kodanikud, kui nende laevad on endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi seaduste järgi endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis registrisse kantud.

Liidu laevaomanikel on samuti õigus korraldada merel reisijate- ja kaubavedu ELi liikmesriigi või endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise ja ELi või endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi välise sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende ELi liikmesriikide kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Euroopa Liidus, ja laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Euroopa Liitu ja mida kontrollivad ELi liikmesriigi kodanikud, kui nende laevad on selles ELi liikmesriigis tema seaduste järgi registrisse kantud.

2. Teise ülemineku perioodi lõpuks

- a) kohaldab endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
- b) ELi liikmesriigis või endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse liikmesriigi või endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi lipu all sõitvatele liidu laevaomanikele antakse õigus osutada endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

ELi liikmesriigis või endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse liikmesriigi või endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi lipu all sõitvatele endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi laevaomanikele antakse õigus osutada kõigi ELi liikmesriikide territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

III. Siseveetranspordi valdkonnas üleminekuga seotud tingimused

ARTIKKEL 1

1. Ülemineku periood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik on täitnud kõik käesoleva jaotise artiklis 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

Ülemineku perioodi lõpuks

- a) kohaldab endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
- b) on endisel Jugoslaavia Makedoonia vabariigil õigus korraldada siseveeteedel reisijate- ja kaubavedu ELi ühe liikmesriigi sadama ja ELi mõne teise liikmesriigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel.

IV PROTOKOLL

ÜLEMINEKUKORD ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU NING TEISELT POOLT KOSOVO * VAHEL

I. Raudteetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Kosovo on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates esimese üleminekuperioodi lõpust seni, kuni Kosovo on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
3. Kosovo võib esimese üleminekuperioodi lõpus taotleda, et Euroopa Komisjon hindaks edusamme põhilepingu artikli 40 kohaselt, pidades silmas võimalust liikuda otse turgude integreerimise etappi vastavalt põhilepingu artiklile 11.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks Kosovo
 - a) on rakendanud kõik raudteelased õigusaktid, mis on sätestatud I lisas;
 - b) on teinud piisavalt edusamme põhilepingu artiklis 17 või III lisas (olenevalt sellest, kumb on kohaldatav) osutatud lepingus sisalduvate riigiabi- ja konkurentsieeskirjade rakendamisel.
2. Teise üleminekuperioodi lõpuks kohaldab Kosovo käesolevat lepingut, sealhulgas kõiki raudteelaseid õigusakte ning lõikes 1 osutatud riigiabi- ja konkurentsieeskirju.

ARTIKKEL 3

1. Olenemata käesoleva lepingu artikli 1 lõikest 1 kohaldatakse järgmist:
 - a) esimesel üleminekuperioodil antakse Kosovos litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatele juurdepääs Kosovo raudteetaristule;
 - b) teisel üleminekuperioodil lubatakse Kosovos litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatel teostada kõigi muude Kagu-Euroopa lepinguosaliste raudteetaristus liiklemise õigusi, mis on ette nähtud I lisas osutatud raudteelaste õigusaktidega.

II. Maanteetranspordiga seotud tingimused

Euroopa Liit ja Kosovo lepivad kokku, et olenemata ühelt poolt ⁽¹⁾ Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Kosovo * vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu artikli 61 lõikest 1 kohaldatakse kõnealuse lepingu transiitliiklusealast III peatükki jätkuvalt ka pärast transpordiühenduse asutamise lepingu jõustumist.

III. Meretranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Kosovo on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates esimese üleminekuperioodi lõpust seni, kuni Kosovo on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

* See nimetus ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244(1999) ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

⁽¹⁾ ELT EL L 71, 16. 3. 2016, lk 3.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks

- a) on Kosovo rakendanud kõik meresõidulased õigusaktid, nagu on ette nähtud I lisas, välja arvatud määrus (EMÜ) nr 3577/92;
- b) Kosovo kodanikel ja Kosovos asuvaltel laevandusettevõtjatel on õigus korraldada merel reisijate- ja kaubavedu ELi ühe liikmesriigi sadama ja ELi mõne teise liikmesriigi või ELi-välise riigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende Kosovo kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Kosovos, ja laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Kosovot ja mida kontrollivad Kosovo kodanikud, kui nende laevad on Kosovo seaduste järgi Kosovos registrisse kantud.

Liidu laevaomanikel on samuti õigus korraldada siseveeteedel reisijate- ja kaubavedu ELi liikmesriigi või Kosovo sadama või kaldast eemal asuva rajatise ja ELi- või Kosovo-välise sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende ELi liikmesriikide kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Euroopa Liidus, ja laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Euroopa Liitu ja mida kontrollivad ELi liikmesriigi kodanikud, kui nende laevad on selles ELi liikmesriigis tema seaduste järgi registrisse kantud.

2. Teise üleminekuperioodi lõpuks

- a) kohaldab Kosovo käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
- b) Liidu liikmesriigis või Kosovos registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse liikmesriigi või Kosovo lipu all sõitvatele liidu laevaomanikele antakse õigus osutada Kosovo territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

Samuti antakse ELi liikmesriigis või Kosovos registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse liikmesriigi või Kosovo lipu all sõitvatele Kosovo laevaomanikele õigus osutada kõigi ELi liikmesriikide territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

IV. Siseveetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Kosovo on täitnud kõik käesoleva jaotise artiklis 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

Üleminekuperioodi lõpuks

- a) kohaldab Kosovo käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
 - b) on Kosovol õigus korraldada siseveeteedel reisijate- ja kaubavedu ELi ühe liikmesriigi sadama ja ELi mõne teise liikmesriigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel.
-

V PROTOKOLL

ÜLEMINEKUKORD ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU NING TEISELT POOLT MONTENEGRO VAHEL

I. Raudteetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Montenegro on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates esimese üleminekuperioodi lõpust seni, kuni Montenegro on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
3. Montenegro võib esimese üleminekuperioodi lõpus taotleda, et Euroopa Komisjon hindaks edusamme põhilepingu artikli 40 kohaselt, pidades silmas võimalust liikuda otse turgude integreerimise etappi vastavalt põhilepingu artiklile 11.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks Montenegro
 - a) on rakendanud kõik raudteealased õigusaktid, mis on sätestatud I lisas;
 - b) on teinud piisavalt edusamme põhilepingu artiklis 17 või III lisas (olenevalt sellest, kumb on kohaldatav) osutatud lepingus sisalduvate riigiabi- ja konkurentsieeskirjade rakendamisel.
2. Teise üleminekuperioodi lõpuks kohaldab Montenegro käesolevat lepingut, sealhulgas kõiki raudteealaseid õigusakte ning lõikes 1 osutatud riigiabi- ja konkurentsieeskirju.

ARTIKKEL 3

1. Olenemata käesoleva lepingu artikli 1 lõikest 1 kohaldatakse järgmist:
 - a) esimesel üleminekuperioodil antakse Montenegros litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatele juurdepääs Montenegro raudteetaristule;
 - b) teisel üleminekuperioodil lubatakse Montenegros litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatel teostada kõigi muude Kagu-Euroopa lepinguosaliste raudteetaristus liiklemise õigusi, mis on ette nähtud I lisas osutatud raudteealaste õigusaktidega.

II. Meretranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Montenegro on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates esimese üleminekuperioodi lõpust seni, kuni Montenegro on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks

- a) on Montenegro rakendanud kõik meresõidulased õigusaktid, nagu on ette nähtud I lisas, välja arvatud määrus (EMÜ) nr 3577/92;
- b) Montenegro kodanikel ja Montenegros asuvatel laevandusettevõtjatel on õigus korraldada merel reisijate- ja kaubavedu ELi ühe liikmesriigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise ja ELi mõne teise liikmesriigi või ELi-välise riigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende Montenegro kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Montenegros, ja laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Montenegrot ja mida kontrollivad Montenegro kodanikud, kui nende laevad on Montenegro seaduste järgi Montenegros registrisse kantud.

Liidu laevaomanikel on samuti õigus korraldada siseveeteedel reisijate- ja kaubavedu ELi liikmesriigi või Montenegro sadama või kaldast eemal asuva rajatise ja ELi- või Montenegro-välise sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende ELi liikmesriikide kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Euroopa Liidus, ja laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Euroopa Liitu ja mida kontrollivad ELi liikmesriigi kodanikud, kui nende laevad on selles ELi liikmesriigis tema seaduste järgi registrisse kantud.

2. Teise üleminekuperioodi lõpuks

- a) kohaldab Montenegro käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
- b) ELi liikmesriigis või Montenegros registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse liikmesriigi või Montenegro lipu all sõitvatele liidu laevaomanikele antakse õigus osutada Montenegro territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

Samuti antakse ELi liikmesriigis või Montenegros registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse liikmesriigi või Montenegro lipu all sõitvatele Montenegro laevaomanikele õigus osutada kõigi ELi liikmesriikide territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

III. Siseveetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Montenegro on täitnud kõik käesoleva jaotise artiklis 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

Üleminekuperioodi lõpuks

- a) kohaldab Montenegro käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
 - b) on Montenegrol õigus korraldada siseveeteedel reisijate- ja kaubavedu ELi ühe liikmesriigi sadama ja ELi mõne teise liikmesriigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel.
-

VI PROTOKOLL

ÜLEMINEKUKORD ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU JA TEISELT POOLT SERBIA VABARIIGI VAHEL

I. Raudteetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Serbia Vabariik (edaspidi „Serbia“) on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates esimese üleminekuperioodi lõpust seni, kuni Serbia on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
3. Serbia võib esimese üleminekuperioodi lõpus taotleda, et Euroopa Komisjon hindaks edusamme põhilepingu artikli 40 kohaselt, pidades silmas võimalust liikuda otse turgude integreerimise etappi vastavalt põhilepingu artiklile 11.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks Serbia
 - a) on rakendanud kõik raudteealased õigusaktid, mis on sätestatud I lisas;
 - b) on teinud piisavalt edusamme põhilepingu artiklis 17 või III lisas (olenevalt sellest, kumb on kohaldatav) osutatud lepingus sisalduvate riigiabi- ja konkurentsieeskirjade rakendamisel.
2. Teise üleminekuperioodi lõpuks kohaldab Serbia käesolevat lepingut, sealhulgas kõiki raudteealaseid õigusakte ning lõikes 1 osutatud riigiabi- ja konkurentsieeskirju.

ARTIKKEL 3

1. Olenemata käesoleva lepingu artikli 1 lõikest 1 kohaldatakse järgmist:
 - a) esimesel üleminekuperioodil antakse Serbias litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatele juurdepääs Serbia raudteetaristule;
 - b) teisel üleminekuperioodil lubatakse Serbias litsentsitud raudteeveo-ettevõtjatel teostada kõigi muude Kagu-Euroopa lepinguosaliste raudteetaristus liiklemise õigusi, mis on ette nähtud I lisas osutatud raudteealaste õigusaktidega.

II. Meretranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Esimene üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Serbia on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 1 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.
2. Teine üleminekuperiood kestab alates esimese üleminekuperioodi lõpust seni, kuni Serbia on täitnud kõik käesoleva jaotise artikli 2 lõikes 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

1. Esimese üleminekuperioodi lõpuks

- a) on Serbia rakendanud kõik meresõidulased õigusaktid, nagu on ette nähtud I lisas, välja arvatud määrus (EMÜ) nr 3577/92;
- b) Serbia kodanikel ja Serbias asuvatel laevandusettevõtjatel on õigus korraldada merel reisijate- ja kaubavedu ELi ühe liikmesriigi sadama ja ELi mõne teise liikmesriigi või ELi-välise riigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende Serbia kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Serbias, ja laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Serbiat ja mida kontrollivad Serbia kodanikud, kui nende laevad on Serbia seaduste järgi Serbias registrisse kantud.

Liidu laevaomanikel on samuti õigus korraldada siseveeteedel reisijate- ja kaubavedu ELi liikmesriigi või Serbia sadama või kaldast eemal asuva rajatise ja ELi- või Serbia-välise sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel. Sama kehtib ka nende ELi liikmesriikide kodanike puhul, kelle elukoht ei ole Euroopa Liidus, ja laevandusettevõtjate puhul, mis on asutatud väljaspool Euroopa Liitu ja mida kontrollivad ELi liikmesriigi kodanikud, kui nende laevad on selles ELi liikmesriigis tema seaduste järgi registrisse kantud.

2. Teise üleminekuperioodi lõpuks

- a) kohaldab Serbia käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
- b) ELi liikmesriigis või Serbias registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse liikmesriigi või Serbia lipu all sõitvatele liidu laevaomanikele antakse õigus osutada Serbia territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

Samuti antakse ELi liikmesriigis või Serbias registrisse kantud laevu käitavatele ning kõnealuse liikmesriigi või Serbia lipu all sõitvatele Serbia laevaomanikele õigus osutada kõigi ELi liikmesriikide territooriumil meretransporditeenuseid vastavalt määruses (EMÜ) nr 3577/92 sätestatud tingimustele.

III. Siseveetranspordi valdkonnas ülemineku tingimused

ARTIKKEL 1

1. Üleminekuperiood kestab alates käesoleva lepingu jõustumisest seni, kuni Serbia on täitnud kõik käesoleva jaotise artiklis 2 sätestatud tingimused ja seda kinnitab Euroopa Komisjoni poolt põhilepingu artiklis 40 osutatud menetluse kohaselt korraldatud hindamine.

ARTIKKEL 2

Üleminekuperioodi lõpuks

- a) kohaldab Serbia käesolevat lepingut, kaasa arvatud kõiki I lisas sätestatud õigusakte;
 - b) on Serbial õigus korraldada siseveeteedel reisijate- ja kaubavedu ELi ühe liikmesriigi sadama ja ELi mõne teise liikmesriigi sadama või kaldast eemal asuva rajatise vahel.
-